PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XIX. Št. 199 (5574)

TRST, petek 23. avgusta 1963

IZJAVE BRAZILSKEGA DELEGATA NA ŽENEVSKI KONFERENCI

Izkoristi naj se za nove sporazume ugodno ozračje po pogodbi v Moskvi

Brazilski delegat predlaga nenapadalne pogodbe, ki naj zajamejo vse države sveta - Italijanski delegat predlaga, naj o zadevi razpravljajo na skupščini OZN - De Gaulle vztraja pri negativnem stališču

ŽENEVA, 22. — Sopredsednika ženevske konference Stelle in Carapkin sta imela danes nov sestanek, na katerem sta govorila o postopku konference.

Na današnji seji so govorili o vzporednih razorožitvenih ukrepih. Italijanski delegat Cavalletti je izjavil, da se stališče obeh strani do številnih točk ujema glede ukrepov, ki bi jih lahko sprejetih za izboljšanje mednarodnega položaja. Dodal je, da bi bilo treba še posebej obravnavati te točke in iskati možnosti sporazuma.

Cavalletti je omenil, da je možnost sporazuma, kar se tiče ukrepov za preprečitev iznenadnih napadov. Glede nenapadalne pogodbe med NATO in varšavskim paktom je Cavalletti izjavil, da države NATO zadevo sedaj proučujejo. Pripomnil je, da je naloga Združenih narodov in vseh držav, ki delajo za mir, odstraniti vsako možnost vojne nevarnosti na vseh celinah in ne samo v Evropi. Zato bi morali o tem razpravljati na prihodnjem zasedanju skupščine OZN.

Brazilski delegat Josue de Castro je izjavil, da bi morali ozračje, ki je nastalo po podpisu moskovske pogodbe, v celoti izkoristiti za pripravo novih sporazumov. Dejal je, da bi bilo dobro, podrobno proučiti možnost večstranske nenapadalne pogodbe, ki ne bi bila omejena samo na države NATO in varšavskega pakta, temveč naj bi se raztegnila na vse države sveta. «Zasluga te ideje, je dodal Castro, bi bila v dejstvu, da predstavlja manjše težave in nudi praktične rezultate, ki bi bili enaki rezultatom pogodbe, ki bi se omejila na oba vojaška bloka, ker bi se prilagodila politični stvarnosti današnjega sveta».

Brazilska delegacija je mnenja, da bi taka pogodba omogočila naglo odpravo ideoloških in političnih težav, ki onemogočajo v sedanjem trenutku naglo in logično rešitev tega vprašanja. Razen tega bi bila korist take pogodbe v tem, da bi omogočila v primeru kompromisa, ki bi veljal za vse, udeležbo dežel in področij, ki so z vojaškega stališča postranske važnosti, toda katerih važnost je bistvena s strateškega vidika, in ki se ne bi čutile vezane po pogodbi, ki bi zajemala skoraj izključno evropske države.

Po nedavni de Gaullovi tiskovni konferenci so v nekaterih krogih pričakovali, da bo de Gaulle obrazložil svoje predloge, ki jih je bil napovedal glede razorožitve. Kennedy ga je bil na svoji zadnji tiskovni konferenci pozval, naj to stori. Toda po včerajšnji seji francoske vlade je minister za informacije Peyrefitte izjavil, da je de Gaulle sklenil ostati na stališču, ki ga je obrazložil na svoj tiskovni konferenci, ter zavrniti poziv Kennedyja, naj pojasni svoje predloge. Te predloge bo de Gaulle obrazložil ob primernem trenutku. Mnenja pa je, da ta trenutek še ni prišel, ker da se še niso uresničili pogoji za francosko pobudo na tem sektorju. Zato bo Francija obrazložila svoje predloge, «ko bo verjetno, da bi mogli obroditi plodove, takoj ko bo zaključena ženevska konferenca». Če bo ženevska konferenca trajala do konca leta, ne bo de Gaulle sporočil svojih predlogov do tedaj.

Te volitve je Papandreu označil za parodijo. Papandreu, ki je govoril v parlamentu, je izjavil tudi, da njegova stranka nima namena sodelovati pri debati o volilnem zakonu.

Takoj zatem je 77 poslancev njegove stranke zapustilo dvorano. Predsednik vlade Pipinelis je izjavil, da je pripravljen diskutirati «morebitne razumne predloge», ki bi mu jih predložili. Včeraj so poslanci stranke EDA zavzeli enako stališče in so zapustili sejo parlamenta.

DANES PRED VARNOSTNIM SVETOM SIRSKO-IZRAELSKI SPOR

Naser in Aref sta včeraj začela razgovore o morebitni obnovitvi pogajanj za arabsko federacijo

NEW YORK, 22. — Varnostni svet se bo sestal jutri ob 20 po srednjeevropskem času, da razpravlja o sirskem in izraelskem protestu.

Medtem so sporočili, da je Sirija sprejela predlog opazovalcev OZN za istočasne inšpekcije na obeh straneh sirsko-izraelske meje. Načelnik skupine opazovalcev OZN, norveški general Bull, je prišel včeraj v Damask, kjer se je o zadevi razgovarjal s predsednikom sirske vlade. Izraelska vlada je bila predlog sprejela s pogojem, da ga sprejme tudi Sirija.

KAIRO, 22. — Predsednik iraške republike Aref in predsednik ZAR Naser sta začela davi razgovore. Iz Kaira bo Aref odšel v Damask na posvetovanje s sirskimi voditelji. Zatrjuje se, da skuša Aref, ki ne pripada stranki Bas, posredovati za obnovitev pogajanj o arabski federaciji.

Razprava v Trentu proti karabinjerjem

TRENTO, 22. — Pred tukajšnjim sodiščem se je danes nadaljevala razprava proti desetim karabinjerjem, ki so obtoženi, da so pri zaslišavanjih trpinčili osem južnih Tirolcev, da bi izsilili njihovo priznanje o sodelovanju pri teroristični dejavnosti v bocenski pokrajini v letu 1961. Včeraj so zaslišali vseh osem južnih Tirolcev, ki so potrdili prejšnje izjave, danes pa so bile na vrsti obremenilne in razbremenilne priče: prve so potrdile izjave južnih Tirolcev, medtem ko so razbremenilne priče skušale ovreči trditve tožiteljev.

Razprava se bo nadaljevala jutri.

Nove aretacije zaradi napada na poštni vlak

LONDON, 22. — Angleška policija je aretirala danes «blondinko», ki je kupila avtomobil «Austin Healey», ki so ga našli v nedeljo na londonskem letališču. Obtožena je, da je dobila 835 šterlingov od zneska, ki so ga izropali v poštnem vlaku. Ženska je imela črne lase, ko je kupila avtomobil, a si jih je potem pobarvala. Imenuje se Mary Kazim Manson. Pred sodiščem je ženska izjavila, da se je sama javila policiji skupno s svojim advokatom. V posebni izjavi je obrazložila, kako je prišla do omenjenega zneska ter je poudarila, da nima nič opraviti z ropom. Advokat aretirane je zahteval zanjo začasno svobodo, toda sodnik je odložil vsako odločitev do sobote.

Danes so aretirali tudi 31-letnega Charlesa Wilsona, ki je obtožen udeležbe pri ropu.

WASHINGTON, 22. — Predsednik ameriškega filmskega združenja (Motion Picture Association) je danes umrl v Washingtonu v starosti 67 let. Bil je v kliniki že en mesec, ker ga je bila zadela kap, ko se je vrnil s potovanja po Evropi.

Grška opozicija se ne bo udeležila prihodnjih volitev

ATENE, 22. — Voditelj opozicijske stranke zveze centra Papandreu je danes izjavil, da se njegova stranka ne bo udeležila prihodnjih splošnih volitev v Grčiji.

DANES

Zanimanje za obisk Hruščova v Jugoslaviji in za njegove razgovore z jugoslovanskimi voditelji je na svetu še vedno veliko. Tisk še vedno posveča obširne komentarje temu obisku ter izjavam Hruščova in maršala Tita. Zlasti poudarja tisk izjave Hruščova v tovarni strojev v Rakovici, da je delovanje delavskih svetov zanimivo, in da bo poslal posebno delegacijo partijskih, gospodarskih in sindikalnih voditeljev, da zadevo proučijo.

V Ženevi se nadaljuje delo razorožitvene konference. Brazilski delegat je včeraj poudaril, da bi morali izkoristiti ugodno ozračje, ki je nastalo po sklenitvi moskovskega sporazuma, za sklenitev novih sporazumov. Predlagal je naj bi sklenili nenapadalne pogodbe, ki ne bi bile omejene samo na države NATO in države varšavskega pakta, temveč naj bi se raztegnile na vse države sveta. Italijanski delegat je predlagal, naj o zadevi razpravljajo na prihodnji skupščini OZN.

Danes bo Varnostni svet OZN na izredni seji razpravljal o nenadni napetosti, ki je nastala na sirsko-izraelski meji. Sejo sta zahtevali tako sirska kakor izraelska vlada. Vendar pa je upati, da bo napetost polagoma pojenjala, ker sta obe vladi sprejeli predlog opazovalcev OZN za istočasne inšpekcije na obeh straneh meje.

Še vedno je izredno napeto v Južnem Vietnamu, kjer vojska nadaljuje aretacije budističnih voditeljev. Do sedaj so jih aretirali nad tisoč. Diemova vlada dolži budistične voditelje, da so kovali zaroto proti varnosti države. Tega mnenja pa ni bil zunanji minister, ki je iz protesta odstopil. Iz podobnih razlogov je odstopil tudi južno vietnamskiposlanuik v Washingtonu. V ameriški prestolnici se sedaj že naravnost govori, da Diem ni nenadomestljiv, in s tem v zvezi omenjajo primer Singmana Rija na Južni Koreji.

Obisk Hruščova in Tita v Skopju Tito je poudaril doslednost ZKJ

Hruščov je znova poudaril izboljšanje odnosov med obema državama

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Prvi tajnik komunistične partije Sovjetske zveze in predsednik ministrskega sveta Nikita Hruščov je priredil sinoči v palači zveznega izvršnega sveta večerjo v čast predsedniku Titu in njegovi soprogi.

Med večerjo, katere so se udeležili najvišji jugoslovanski državni in politični funkcionarji, je Hruščov nazdravil Titu, njegovi soprogi in ostalim prisotnim jugoslovanskim tovarišem ter se zahvalil za prisrčen sprejem v Beogradu.

Hruščov je poudaril tradicionalno prijateljstvo med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, ki je bilo utrjeno s skupno borbo za svobodo in neodvisnost, in je dejal, da sovjetski ljudje visoko cenijo junaški prispevek jugoslovanskih narodov v borbi proti fašizmu. Narodi Jugoslavije in Sovjetske zveze so dali ogromne žrtve, da bi lahko živeli v miru in svobodi in zato se danes borijo za mir. Stremljenje po miru združuje vse narode, vse razumne ljudi dobre volje, ne glede na politično prepričanje in narodno pripadnost. Ko je poudaril gospodarsko moč in moč sovjetskih oboroženih sil, je Hruščov dejal, da se Sovjetska zveza bori za mir, ker samo mir lahko zagotovi pogoje za zgraditev socializma in komunizma. Dodal je, da bi — kolikor bi imperialisti začeli vojno — to bi bila zadnja vojna, kajti narodi ne želijo trpeti več ureditve, ki prinaša človeštvu bedo, vojne in uničenje. Enotnost naprednih sil je nujno potrebna ne le v borbi za mir, temveč tudi v borbi za socialno in narodno osvoboditev. «Prišli smo v Jugoslavijo, je poudaril Hruščov, da bi z voditelji in narodi bratske Jugoslavije še bolj okrepili enotnost in sodelovanje naših dveh držav, združili napore sovjetskih in jugoslovanskih narodov in vseh socialističnih držav v borbi za zmago miru, za zgraditev socializma in komunizma na podlagi velikega nauka Marxa, Engelsa in Lenina.» Izrazil je zatem zadovoljstvo zaradi uspešnega razvoja odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo posebno na gospodarskem področju in je dejal, da Sovjetska zveza daje velik pomen tudi razvoju političnih odnosov. «Naša dolžnost in obveznost je, da bi se storilo vse, da bi se za vedno utrdilo bratsko prijateljstvo naših narodov.»

V odgovoru na zdravico je maršal Tito izrazil zadovoljstvo, da se sovjetski gostje dobro počutijo v Jugoslaviji, in je ugotovil, da je Jugoslovanom dobro znano, da je tovariš Hruščov v prvih vrstah borcev za mir na svetu. Tito je omenil, da so se v zvezi z obiskom Hruščova v Jugoslaviji na Zahodu pojavila ugibanja o tem, kdo bo popustil, to je, ali bo Jugoslavija stopila v tabor, oziroma ali bo Sovjetska zveza dala neke koncesije Jugoslaviji. Dejal je, da ne gre za nobene koncesije in da o tem sploh ne bo govora. V nadaljevanju svoje zdravice je Tito ugotovil, da se odnosi med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo na državnem področju zadnje čase razvijajo v znamenju najboljšega medsebojnega razumevanja in dobrega sodelovanja. V borbi za enotnost mednarodnega delavskega gibanja, za mir in miroljubno koeksistenco bodo, je poudaril Tito, jugoslovanski komunisti v prvih vrstah in ne bodo popustili tistim, ki iz egoističnih razlogov žele razbiti mednarodno delavsko gibanje. Jugoslovanski komunisti bodo ostali tudi v bodoče kot v preteklosti dosledni. Sedaj smo skupno prišli do sklepa, da so mnoge stvari, ki so nas v preteklosti ločile, bile samo malenkosti, ker so pred nami veliki skupni interesi in naloge. Ko pa se javljajo razlike, ki jih prinaša razvoj s seboj, tedaj je potrebno, da se voditelji socialističnih držav medsebojno posvetujejo, da ne bi zaradi malenkosti prišlo do hudih medsebojnih nesoglasij. Vsi ljudje, in posebno vodilni ljudje se morajo zavedati, do kakšnih nesreč lahko pripeljejo napake, posebno ko gre za važna mednarodna vprašanja, je poudaril Tito.

Izrazil je zatem zadovoljstvo zaradi podpisa sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov in ugotovil, da je potrebno doseči sporazum o splošni razorožitvi, uničiti vse jedrsko orožje in prenehati nadaljnjo proizvodnjo tega orožja. Na koncu svoje zdravice je Tito zaželel Hruščovu uspeha v njegovih nadaljnjih naporih za razorožitev, za uresničenje miroljubne koeksistence, za utrditev miru na svetu, in je pripomnil, da bo pri tem imel vso podporo socialistične Jugoslavije.

Hruščov s svojim spremstvom je skupno z maršalom Titom in z drugimi osebnostmi obiskal danes popoldne Skopje, kjer se je seznanil s posledicami katastrofalnega potresa. Glavno mesto Makedonije je danes prvic sprejelo visoke državnike brez zastav, transparentov in cvetja, a kljub temu je bil sprejem topel in prisrčen. Prebivalci Skopja so za trenutek prenehali delo za obnovo svojega mesta, pozabili na skrbi, se zbrali vzdolž ulic porušenega mesta in pozdravili oba predsednika. O posledicah tragedije je visokega gosta seznanil prvi tajnik CK KP Makedonije Crvenkovski, ki je Hruščovu pokazal najbolj poškodovane stavbe in dele mesta. Po ogledu mesta so voditelji Makedonije seznanili Hruščova in predsednika Tita o najnovejšem položaju v Skopju, o ukrepih, ki so jih sprejeli in ki se pripravljajo za obnovo in za normalizacijo življenja. Ob tej priložnosti je Hruščov govoril o sovjetskih izkušnjah v postavljanju montažnih stanovanj in je svetoval jugoslovanskim strokovnjakom, naj se pri sovjetskih strokovnjakih zanimajo za načela, ki se pri tem uporabljajo v Sovjetski zvezi. Po kosilu, ki so ga voditelji Makedonije priredili v čast sovjetskim gostom, sta se Hruščov in Tito s svojim spremstvom vrnila z letalom v Beograd.

B. B.

Južnovietnamski zunanji minister je odstopil ker ne odobrava zatiralne politike vlade

Tudi vietnamski poslanik v Washingtonu je odstopil iz istih razlogov - Nad tisoč budistov aretiranih - Vlada obtožuje budistične voditelje, da so pripravljali «zaroto proti varnosti države»

SAJGON, 22. — Južnovietnamski zunanji minister Vu Van Mau je odstopil iz protesta proti vladni politiki do budistov. Tudi južnovietnamski poslanik v Washingtonu je odstopil iz protesta. Izjavil je: «Ne morem še dalje zastopati vlade, ki ne upošteva mojih nasvetov in katere politike ne odobravam».

V uradnih krogih se je zvedelo, da so od uveljavitve obsednega stanja aretirali nad tisoč ljudi. Južnokorejsko poslaništvo v Sajgonu je poslalo v Seul poročilo, v katerem je rečeno, da so aretirali vsaj tisoč budističnih svečenikov in svečenic. Vojska je tudi danes aretirala mnogo budističnih voditeljev.

Južnovietnamska vlada pa je objavila izjavo, v kateri pravi, da ne bo več dopuščala «zlorabljanja vere v politične namene in tudi ne uporabljanja pagod za terористične namene in za dejanja proti državni varnosti». Izjava dodaja, da z vsemi, ki so prizadeti zaradi prvih ukrepov o obsednem stanju, «dobro ravnajo», in da «jim bodo vrnili svobodo, takoj ko bodo prenehali mešati duhovno oblast s posvetno oblastjo». Vlada pravi dalje, da bodo budistične svečenike in svečenice, «ki so dejansko pripravljali zaroto proti varnosti države, prijavili vojaškim sodiščem».

Kakor poroča južnovietnamska tiskovna agencija, vojska nadaljuje operacije «na sumljivih krajih» v Sajgonu in v drugih mestih na podlagi določb o obsednem stanju. Agencija zanikuje novice, da so med včerajšnjo akcijo vojske proti pagodam bile človeške žrtve. Zatrjuje se, da so vojaki našli v pagodah orožje in strelivo in da so v pagodi v Danangu naleteli na odpor.

Številni politični in budistični predstavniki se še vedno skrivajo pri svojih prijateljih ali pri zaneslјivih osebah. Nekateri bonci so se zatekli v ameriško poslaništvo.

Po poročilih iz Hue so v tem mestu aretirali okoli 500 ljudi med spopadi demonstrantov s policijo. Policija je na demonstrante streljala, ti pa so odgovorili s kamenjem in palicami. Pagoda pa je zgorela.

Sajgonski radio ves dan močno napada budistične voditelje in jih obtožuje, da so «komunistični agenti» ter «fevdalni in kolonialistični elementi». Dalje trdi radio, da so se «komunistični agenti preoblekli v bonce».

Davi je vojska objavila sporočilo, v katerem pravi, da je v deželi vse mirno in da vojska kontrolira glavne komunikacije. V prestolnici je vse mirno, čeprav je napeto. Po ulicah krožijo vojaške patrulje. Trgovine niso vse odprte. Ljudje se bojijo, da bo začelo primanjkovati živil, in so si začeli ustvarjati zaloge.

Brat predsednika Diema Ngo Dinh Nhu, ki dejansko vodi južnovietnamsko politiko, je kot glavni voditelj mladinskega republikanskega gibanja objavil izjavo, v kateri trdi, da so sedanji politični položaj v deželi povzročili «številni bonci in svečenice budističnega gibanja». Zatem pravi, da je vlada pokazala «skrajno dobro voljo», in da so budisti «spremenili pagode, zlasti glavno pagodo v Sajgonu, v centrale prevratne dejavnosti, zatirania pravih vernikov in vsakodnevnih obrekovalnih napadov proti vladi». Izjava trdi, da so budisti «kovali zaroto, da bi sabotirali državno varnost, s tem da so kopičili orožje v pagodah ter ustanovili urade za novačenje za organiziranje državnega udara». «Spletke proti državni varnosti, nadaljuje izjava, so prišle tako daleč, da je bil potreben odločen nastop predsednika in vlade, da preneha sabotaža.» Namen sedanje akcije je, «eliminirati tiste budistične elemente, ki so nameravali sabotirati državno varnost, tako da bo moč skupno s pravimi predstavniki budizma iskati način, da se zagotovijo zakonite težnje budistov».

Novi ameriški poslanik v Južnem Vietnamu Cabot Lodge je danes prispel v Sajgon.

V Londonu je zunanje ministrstvo objavilo izjavo, v kateri pravi, da britanska vlada od blizu sledi položaju v Južnem Vietnamu in je v tesnem stiku z ameriško vlado. Predstavnik Foreign Officea ni hotel izjaviti, ali se angleška vlada pridružuje izjavi ameriške vlade, ki obsoja zatiralne ukrepe proti budistom.

Italijanski minister za turizem Folchi bere otvoritveni govor na svetovni konferenci za turizem v Rimu. Na sredi je rimski podžupan, na desni pa namestnik glavnega tajnika OZN Vladimir Velebit

Zemlja v Skopju se je končno umirila?

BEOGRAD, 24. — V zadnjih 24 urah, to je od 7. ure včeraj do 7. danes zjutraj niso aparati seizmološke postaje v Skopju zabeležili nobenega potresnega sunka. To je že drugič v zadnjem tednu, da so aparati, ki so doslej po katastrofalnem potresu zabeležili skupno 333 potresnih sunkov, mirovali. Po mnenju strokovnjakov je to dokaz, da se je epicenter katastrofalnega potresa končno umiril. Prebivalstvo Skopja, ki že mesec dni živi v strahu, je to sporočilo sprejelo kot veliko olajšavo. Zaenkrat je najnujnejši problem v Skopju, zagotoviti streho za okrog 40.000 prebivalcev, ki žive na prostem in ki zaskrbljeno gledajo nebo, na katerem so se danes začeli zbirati oblaki. Trenutno je bila vzpostavljena telefonska zveza glavnega mesta Makedonije z Beogradom, z glavnimi mesti ostalih republik in z večjimi mesti Makedonije. Do konca avgusta bodo montirali v provizorični skopski pošti tudi telefonsko centralo s 300 priključki, ki bo zadovoljila najosnovnejše potrebe mesta. Pred potresom je Skopje imelo 5000 telefonskih naročnikov.

Društva Rdečega križa in druge organizacije iz inozemstva so poslale doslej v Jugoslavijo po jugoslovanskem Rdečem križu skupno denarno pomoč v znesku 84 milijonov dinarjev. Od tega so organizacije Rdečega križa in druge organizacije iz inozemstva poslale 96.000 dolarjev, medtem ko so jugoslovanski državljani, ki žive v inozemstvu, doslej zbrali 12.500 dolarjev.

Inozemske sindikalne organizacije nadaljujejo zbiranje pomoči za Skopje. Med sindikalnimi organizacijami, ki so v zadnjem času povabile svoje člane, naj dajo svoj prispevek, so generalna konfederacija krščanskih delavcev Francije, nacionalni sindikat uslužbencev Cila, zveza sindikatov Finske, sindikat delavcev Poljske in druge.

Skupina 58 inozemskih novinarjev, ki so danes spričo obiska Hruščova prispeli v Skopje, je položila kot pomoč Skopju 280.000 dinarjev.

B. B.

UMESTNE PRIPOMBE TEDNIKA «ESPRESSO»

Zakaj se Saragat do sedaj ni brigal za vse primere javnih škandalov?

Atomskih central ne gradi odbor za jedrsko energijo, ampak tri družbe, ki so sedaj v sklopu ENEL

RIM, 22. — V zvezi s polemiko o jedrskih centralah prinaša današnja številka tednika «Espresso» članek svojega odgovornega urednika pod naslovom «Saragatovi računi», v katerem naniza nekaj pripomb, ki se nam zde povsem utemeljene. Prva zadeva doslednost: «Nikakor ne bi bilo slabo (nasprotno, bilo bi — odkrito rečeno — dobro), če bi se tako pomemben plitik, kakršen je Saragat, brigal konkretno za velika vprašanja javne morale, ki je bila tako pogosto prizadeta v teh zadnjih letih v naši deželi. Zanimanje socialdemokratskega voditelja za te argumente pa ni šlo do sedaj, na žalost, dlje od golih splošnih izjav. Ko je šlo za škandal Immobiliare (družbe za prekupčevanje z nepremičninami op. ur.), in sta bila Arrigo Benedetti in Manlio Cancogni obsojena (gre namreč za bivšega odgovornega urednika «Espressa» in avtorja inkriminiranega članka v zvezi s tem škandalom; op. ur.), smo se znašli v izredno majhni družbi in v njej ni bilo, na žalost, Saragata, dasi je bil takrat svetovalec v rimskem občinskem svetu in ni imel le možnosti, ampak celo uradno dolžnost zanimati se za tako presenetljivo zadevo. Enak molk ob priliki škandala v zvezi z letališčem Fiumicino in kasneje v zvezi s tajinstvenim upravljanjem s tisoč milijardami Federconsorzi Če bi nas ob teh prilikah, kakor tudi ob vseh drugih, ki so se tako pogosto ponavljale v teh letih, pod prl mož s tolikšno avtoriteto, kot je Saragat, bi bili rezultati morda boljši. Na žalost pa se to ni zgodilo, ali pa se je zgodilo na preveč ponižen način, da bi bilo opaziti konkretne učinke. Za to ne krivimo Saragata: vsakdo se rodi z določenimi nagnjenji in ima določene vloge. Saragat je prefinjen politik, ne pa drzen moralist. Zanj precej nenavadna moralistična žilica se mu je zbudila sedaj v zvezi z odborom za jedrsko energijo». Članekar dodaja, da bi bilo to vsekakor razveseljivo dejstvo, če pri Saragatu ne bi šlo le za to — kakor sam izjavlja — da odgovori s polemiko na polemiko («Espresso» je namreč priobčil pred Saragatovo polemiko polemičen članek o ENEL, kjer je po mnenju Saragata vse v najlepšem redu).

Kar zadeva obtožbo Saragata, da bo odbor za jedrsko energijo izdal 200 milijard lir za zgraditev treh atomskih central, ki jih Saragat smatra za nepotrebne in neekonomske, «Espresso» pripominja, da te centrale grade tri družbe, pri katerih so zainteresirani v različni meri ENI, IRI in nekatere zasebne skupine. «Te družbe (ki so sedaj prešle v sklop ENEL) nosijo riziko pobude, odgovornost upravljanja, morebiten dobiček ali morebitno izgubo. Nihče jih ni mogel prisiliti, najmanj pa odbor za jedrsko energijo, da bi sprejele sklepe, ki bi jih smatrale za pogrešne. Glede tega Saragat streija, če drugega ne, mimo cilja».

Kar pa zadeva proizvodne stroške za kWh atomskih central, ki znaša — po zatrjevanju Saragata — 9 lir, medtem ko stane kWh neatomskih central le 5 lir, kar naj bi pomenilo 4 lire izgube pri vsaki kWh, «Espresso» pripominja, da izgube ne dobimo če primerjamo proizvodne stroške dveh različnih industrijskih postopkov, ampak tako, da primerjamo stroške z donosom. V našem primeru pa je vsesplošno znano, da je povprečna prodajna cena za kWh odločno višja od 9 lir in je spričo tega moč predvideti, da se bo poslovanje treh atomskih central zaključilo z dobičkom, ne pa z deficitom. Ostane seveda dejstvo, da je moč proizvajati kWh električne energije z manj kot 9 lirami; toda ta energija ne zadošča vedno in povsod.

Kar zadeva končno trditve Saragata o izredno slabem načinu upravljanja odbora za jedrsko energijo in o najboljšem načinu pri ENEL, list pripominja, da je to sicer morda res, vendar pa da Saragat ni nudil v svojih člankih nobenega dokaza za svoje trditve in ga zato poziva, naj predlaga ustrezna sredstva, da bi raziskali vso zadevo.

Nečloveško ravnanje katoliških oblasti z budisti v Južnem Vietnamu je vzbudilo ogorčenje tudi v italijanskem javnem mnenju; s tem v zvezi je demokristjanski poslanec Brusasca vprašal danes zunanjega ministra, kakšne korake namerava napraviti italijanska vlada pri vietnamski vladi, da bi ji sporočila negativen odmev, ki ga imajo med italijanskim prebivalstvom «hudi primeri verske nestrpnosti, ukinitve svobode in kršitve temeljnih človečanskih pravic, ki ogrožajo mir in teptajo načela, pod pretvezo katerih se v tej deželi ravna tako».

17 potnikov mrtvih pri prometni nesreči

NOVI DELHI, 22. — Blizu klimatskega kraja Dahousie se je avtobus s potniki prevrnil v prepad, pri čemer je zgubilo življenje 17 potnikov, trije pa so bili hudo ranjeni. Pogrešajo druge tri potnike.

NOVI DELHI, 22. — Resolucija o nezaupnici vladi, ki jo je bila predložila opozicija je bila danes zavrnjena. Za resolucijo je glasovalo samo 61 poslancev, proti njej pa 346.

V Rimu se nadaljuje delo mednarodne konference za turizem

RIM, 22. — Danes se je nadaljevalo delo svetovne konference OZN o turizmu in mednarodnih potovanjih. Prva komisija je sklenila ustanoviti dve delovni skupini: prva bo obravnavala vprašanja potnih listov, vizumov in drugih kontrol za turiste; druga pa bo obravnavala carinska in finančna vprašanja.

Predstavnik Konga — Leopoldville je zahteval, naj se izključijo iz konference predstavniki Portugalske in Južne Afrike, ker bodo v nasprotnem primeru delegati afriških držav zapustili dvorano. Toda predsednik komisije OZN je omenil, da ima ta konferenca samo tehnični značaj; incident je bil s tem zaključen.

Med debato o definiciji izraza «turist» so govorili predstavniki Kanade, mednarodne trgovinske zbornice, Avstralije, Južne Afrike, Francije, Anglije, Nigerije, Grčije, Španije, Belgije, Monaca, Avstrije, ZDA, Japonske, Mehike, Turčije in Italije. Po dolgi debati so sklenili predložiti v odobritev plenuma konference definicijo, ki jo je predlagal glavni tajnik mednarodne zveze uradnih organizmov za turizem, z dodatki, ki sta jih predlagala italijanski in sovjetski delegat.

Druga komisija je začela davi razpravo o ukrepih, ki naj bi jih vlade sprejele za organizacijo in razvoj turizma in o mednarodnem tehničnem sodelovanju na tem sektorju.

Popoldne se je delo obeh komisij nadaljevalo. V drugi fazi svojega dela je prva komisija razpravljala o pospešitvi uradnih formalnosti za potovanja, o izdajanju potnih listov in vizumov. Govorili so predstavniki Francije, Španije, Poljske, ZDA, Formoze, Kanade, Islandije, Italije, Švice, Avstrije, SZ, Velike Britanije, Jugoslavije, Japonske in Pakistana. Večina delegatov se je izrekla za ohranitev potnega lista kot temeljne listine za identificiranje, ki naj velja za potovanja iz ene države v drugo. Vendar pa so ugotovili, da se v številnih primerih ta dokument lahko nadomesti z osebno izkaznico na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov.

Druga komisija pa je nadaljevala razpravo o ukrepih, ki naj jih države sprejmejo za razvoj turizma. Italijanski delegat je napovedal predložitev posebne spomenice o tej zadevi. Nekateri delegati so predlagali ustanovitev mednarodne blagajne za podporo državam, ki nameravajo povečati turistično izmenjavo. Delo konference se bo nadaljevalo jutri.

40 kandidatov za Nobelovo nagrado za mir

OSLO, 22. — Ravnatelj ustanove za podeljevanje Nobelovih nagrad je izjavil, da je bilo za Nobelovo nagrado za mir za letos predlaganih 40 kandidatov. Nagrada, ki znaša 260.000 švedskih kron (35 milijonov lir), bo dodeljena 10. decembra.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22,7, najnižja 13,2, ob 19. uri 20,4, zračni tlak 1014,0 rahlo pada, veter 4 km vzhodnik-severovzhodnik, vlada 58-odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 24,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 23. avgusta Zdenka
Sonce vzide ob 5,13 in zatone ob 19,02. Dolžina dneva 13,49. Luna vzide ob 9,16 in zatone ob 21,13.
Jutri, SOBOTA, 24. avgusta Jernej

POTROŠNIKI ŠE NISO ZADOVOLJNI S CENO KRUHA

Čudno in nepravilno izvajanje sklepa pokr. odbora za cene

Neizpremenjene so ostale samo cene kruha, izdelanega na stroj, medtem ko se je kruh narejen «na roko» dejansko podražil

Iz poročila tiskovnega urada vladnega komisariata, ki smo ga včeraj objavili o sklepih pokrajinskega odbora za cene v zvezi s cenami kruha, je bilo razvidno, da se cene kruha do 180 lir kg po starem ceniku ne smejo spremeniti. Zato so ljudje pričakovali, da bodo včeraj plačali kruh, ki so ga do nedavnega plačevali po 180 lir kg in ki je bil po povišanju cen po 200 lir kg, ponovno plačali po 180 lir. V resnici pa se to ni zgodilo. Vrste kruha, ki so se pred povišanjem cene prodajale po 180 lir in so s poviškom cene skočile na 200 lir kg, se sedaj še naprej prodajajo po 200 lir kg. Vsaj tako smo ugotovili v nekaterih pekarnah, kakor tudi osebno, ko smo šli včeraj zjutraj po kruh.

Pokrajinski odbor za cene je sklenil naslednje:

Ostanejo neizpremenjene cene kruha vrste «eden» v kosih od 350 gramov po 88 lir kg; vrste «0» v kosih od 120 gramov po 120 lir kg; prav tako ostanejo neizpremenjene «konvencionirane» cene kruha vrste «00» izdelane v kosih (banane) od 150 gramov po 140 lir kg; v kosih (banane) od 120 gramov po 160 lir, kakor tudi nekatere druge vrste izdelave iz moke «00». Poleg tega je določena cena 170 lir kg za «bige» od 120 gramov in «bige» iz dveh ali več kosov od 60 gramov izdelane iz moke «00». Poleg tega pa je določena cena 180 lir kg za razne druge izdelave iz moke «00», v kosih, ki niso težji od 120 gramov in «baresi».

Za boljše vrste kruha je dovoljeno povišanje 20 lir pri kg na cene po starem ceniku, ki ga je izdalo združenje pekov tržaške pokrajine.

O novih cenah kruha smo se pozanimali tudi pri nekaterih pekih. Povsod so nam pokazali razstavljene cene, kjer smo lahko ugotovili, da so v prodaji vse vrste kruha po cenah, ki so bile sklenjene na prefekturi. Manjkala pa je samo vrsta kruha po 170 lir kg, ki ga do sedaj peki sploh niso izdelovali. To pa je popolnoma upravičljivo, saj se morajo pekarne bolj podrobno seznaniti z novimi predpisi zlasti, kar se tiče novih vrst. Toda ena stvar nam ni šla v račun: da se na primer vrsta kruha, ki se je do nedavnega prodajala po 180 lir kg, še nadalje prodaja po 200 lir kg, hkrati pa imajo v pekarnah tudi vrsto po 180 lir kg. Zato smo se o tej mali zakonetki pozanimali pri nekemu peku, ki nam je povedal naslednje:

Vrste kruha od 88 lir do 160 lir kg so ostale neizpremenjene tako v kakovosti kot tudi v izdelavi, ker se te vrste vse izdelujejo na stroj. Vrste kruha po 170 lir še nimamo, ker je to nova vrsta in se moramo o tem pozanimati na našem združenju, kakšna naj bi bila pravzaprav ta vrsta. Vrsta kruha, ki se je pred povišanjem prodajala po 180 lir kg in ki je bila v vseh oblikah izdelana na roko, se sedaj prodaja po 200 lir kg, ker je izdelava na roko dražja. Po 180 lir kg pa se sedaj prodaja vrsta boljše kakovosti, ki pa se izdeluje na stroj in ne več na roko. Gre skoraj za štiri kruhi, ki se je poprej prodajal po 160 lir kg, samo da se izdeluje v manjših kosih. Vrsta, ki se je poprej prodajala po 200 lir kg se sedaj prodaja po 220 lir kg, vrsta od 240 lir kg pa se sedaj prodaja po 260 lir kg.

Odgovor, ki smo ga dobili od našega prijatelja, katerega imena iz razumljivih razlogov ne moremo objaviti, ni v skladu s sklepi pokrajinskega odbora za cene, kot smo jih mi razumeli in jih zato tudi danes ponovno objavljamo.

V omenjenih sklepih je tudi rečeno, da je dovoljeno povišanje 20 lir pri kg samo za vrste boljšega kruha, in sicer, saj tako je razvidno iz uradnega poročila, za vse tiste vrste, ki so se do pred povišanjem cen prodajale po več kot 180 lir kg. V resnici pa se je povišala tudi cena kruha, kot smo to že omenili, za vrste, ki so se poprej prodajale po 180 lir kg. Zato današnja vrsta kruha po 180 lir ne ustreza vez izdelavi in kakovosti prejšnje vrste.

To pomeni, da je pokrajinskemu odboru za cene, če stvari stojijo tako kot smo jih včeraj zvedeli, uspelo preprečiti povišanje cene samo tako imenovanim «ljudskim» vrstam kruha, čeprav je znano, da pekarne dobijo moko po nižji politični ceni, iz katere izdelujejo tudi boljši kruh.

O tem vprašanju je razpravljal na svoji zadnji seji tudi tržaški odbor Vsedržavne zveze potrošnikov. V sporočilu, ki so nam ga poslali, je rečeno, da je bilo iz proučitve položaja na tem sektorju dognano, da tržaške pekarne dobivajo moko po ugodnih cenah za izdelavo kruha po nadzorovanih cenah. Po teh vrstah kruha, ugotavlja odbor, je zelo malo povpraševanja, predvsem zaradi značilnosti izdelave, kakor tudi zaradi dejstva, da večina prodajaln ga sploh ne prodaja. Zato se omenjena moka uporablja za izdelavo kruha po nenadzorovanih cenah, ki so se sedaj povišale. Na ta način bi bila popolnoma odpravljena ugodnost nižje cene moke v korist potrošnikov.

Odbor je vzel na znanje sklepe pokrajinskega odbora za cene in poziva potrošnike, naj kupujejo tiste vrste kruha, ki imajo nadzorovano ceno. V primeru, da v prodajalnah nimajo na razpolago zahtevane vrste, potrošniki lahko zahtevajo boljšo vrsto, ki jim jo morajo peki nuditi po nadzorovani ceni, kot to določa zadevni prefekturni dekret. Nadalje zveza potrošnikov poziva oblasti, naj strogo nadzorujejo, da bodo prodajalne spoštovale nova pravila o vrstah kruha. Hkrati pa izreka pohvalo Delavskim zadrugam, ki so med povišanjem obdržale stare cene kruha.

V stalnem porastu promet na Reki

V prvih sedmih mesecih tega leta so v reškem pristanišču izkrcali in vkrcali 3.557.420 ton raznega blaga, skoraj milijon več, kot v istem razdobju lani. Promet je torej presegel vsa predvidevanja in sedanje ugodno stanje predstavlja predpogoj, da bo že v tem letu pristaniški promet dosegel pet milijonov ton.

V porastu je tudi tranzitni promet blaga namenjenega v podonavske dežele. V prvih sedmih mesecih letos so registrirali milijon 261.580 ton tranzitnega blaga, medtem ko je bilo v istem razdobju prejšnjega leta za 600.000 ton manj. K porastu pristaniškega prometa na Reki so v veliki meri pripomogle stalne pomorske proge, ugodne gospodarske pogodbe za prevoz blaga z železnico ter prenovitev pristaniških naprav. Sklenjena je bila tudi zelo ugodna pogodba z Brazilijo, po kateri so usmerili ves prevoz brazilske železne rude v podonavske države na Reko.

V TRSTU PREDSTAVNIK OSMIH PETROLEJSKIH DRUŽB

Razgovori o izhodišču naftovoda med Jadranskim morjem in Nemčijo

Naftovod bo imel zmogljivost 40-50 milijonov ton na leto in bo zahteval promet 800 velikih petrolejskih ladij

V gospodarskih in industrijskih krogih v Trstu je prihod predstavnika osmih petrolejskih družb inž. Guicciardija vzbudil veliko zanimanje. Kot znano so pred dnevi predstavniki petrolejskih družb BP, Shell, Esso, Mobil, DEA, Gelmsberg, Scholven in Wintershall predložili ministru za industrijo Togniju osnutek za gradnjo velikega naftovoda Jadran-Bavarska. Inž. Guicciardi se že od predvčerajšnjim nahaja v Trstu in je imel že daljše razgovore o novem in za Trst izredno važnem osnutku naftovoda, z generalnim komisarjem Mazzo ter z županom Franzilom. Včeraj popoldne je inž. Guicciardija sprejel predsednik tr. govinske zbornice Caidassi. Razgovarjala sta se o možnosti določitve našega mesta za izhodiščno točko velikega naftovoda z zmogljivostjo od 40 do 50 milijonov ton surovega petroleja na leto. Inž. Guicciardi je s predsednikom Caidassijem nadaljeval že pričete razgovore z generalnim komisarjem Mazzo ter z županom Franzilom. Dopoldne je predstavnik petrolejskih družb imel tudi razgovor s posebnim komisarjem goriške trgovinske zbornice dr. Palisijem. Spremljal ga je predsednik središča za ekonomski razvoj Trsta Padoa.

Dr. Palisi je inž. Guicciardiju podrobno orisal posebno ugodno lego tržiškega pristanišča, ki naj bi ga izbrali za izhodiščno točko naftovoda.

Kot smo omenili je zanimanje za novi naftovod zelo veliko. Minister za industrijo Togni je izrazil željo, da bi prišlo čimprej do gradnje, ki bi predstavljala velike ugodnosti za italijansko gospodarstvo; ni pa določil mesta, kjer naj bi bila izhodiščna točka naftovoda. Razgovore v tem smislu jih sedaj vodi inž. Guicciardi, predstavnik osmih svetovnih petrolejskih družb, ki so močno zainteresirane za gradnjo tega novega industrijskega objekta. Velik interes za gradnjo naftovoda ima tudi italijanska jeklarska industrija, kateri se nudijo ugodne perspektive za dobavo jeklenih cevi. Zainteresirana so tudi razna specializirana podjetja za gradnjo pristaniških naprav, pomolov in rezervoarjev, ki jih tak naftovod zahteva. Pri tem bodo imele možnost dela tudi ladjedelnice, ker je znano, da se petrolejske ladje za razna popravila zatečejo v najbližje ladjedelnice.

Ugodnosti, ki jih nudi gradnja naftovoda Jadran-Zahodna Nemčija, so torej velike za celotno gospodarstvo države. Predvsem pa predstavljajo lepo priliko za rešitev ekonomskega dolgotrajnega kritičnega stanja v gornjem Jadranu.

Računa se, da bo zmogljivost naftovoda zahtevala promet kar 800 modernih petrolejskih ladij po 50.000 ton nosilnosti.

Tržačan - kuhar predsednika ZDA

Giulio Plessot ima 32 let, po rodu je Tržačan in se je pri očetu izučil za kuharja. Pred leti se je preselil v ZDA in sicer v Washington. Kaj kmalu je s svojo kulinarično umetnostjo zaslovel in ponudili so mu mesto prvega kuharja v Beli hiši. Kar dve leti je pripravljal kosila, večerje ter pojedine za Kennedyja. Pred nekaj tedni pa je zapustil to zavidljivo službo in se zaposlil v nekem velikem, modernem hotelu, kjer ima sicer omejeno toda izbrano klientelo.

Zakaj je zapustil kuhinjo Bele hiše? Predsednik Kennedy namreč pogostoma potuje in se zadržuje v raznih krajih svoje države po cele tedne. Dolge odsotnosti pa niso prijale Plessotu, ker je moral pušča ti ženo z dvema otrokoma doma. Zato je pustil tako službo, čeprav je v Beli hiši kuhal za mnoge državne poglavarje, veleposlanike in druge visoke goste.

Prav dobro se spominja prihoda Jacqueline v kuhinjo. Okarala ga je, ker je pripravil tako dobro torto, da jo je predsednik snedel prec ejšnjo porcijo, zato je Jacquelino zaskrbelo, da mu ne bo škodovalo ter je Giuliu prepovedala pripravljati še take torte.

Popolnoma zadovoljen z novo službo v hotelu, upa sedaj Giulio Plessot, da bo v kratkem času obiskal starše in prijatelje v Trstu ter v Piranu, od koder je doma njegova žena.

Obsul jih je omet ki je padel s stropa

Precej so se predvčerajšnjim zvečer okoli 20.30 prestrašili v družini, ki stanuje v drugem nadstropju poslopja št. 103 pri Zgornji Magdaleni, ko se je nenadoma vsul na njih omet s stropa. Pri tem je seveda močno zaropotalo ter navedlo prizadete na misel, da je morda potres. Takoj so seveda telefonirali na gasilsko postajo ter prosili za pomoč. Gasilci so ugotovili, da je omet padel s stropa, ker ga je zmočila voda, ki je prihajala s strehe. Vsega skupaj se je odtrgalo 10 kv. m ometa. Gasilci so potem odluščili s stropa ves omet, ki je bil pokvarjen. Škoda znaša okoli 30.000 lir.

Ključavnica se je zataknila

Neka ženska iz Ul. dell'Eremo št. 175/15 je šla predvčerajšnjim zjutraj po opravku z doma, kjer je pustila svojo 18-mesečno hčerko. Ker je menila, da se bo kmalu vrnila, je pustila na plinskem štedilniku s prižganim plamenom tudi lonec. Ko pa je prišla domov, se je v ključavnici nekaj zataknilo in ženska ni mogla odpreti vrat. Medtem je otrok začel jokati, kar je še povečalo materin strah. Ni ji preostalo drugega kot poklicati gasilce, ki so se z lestvo spustili iz tretjega v drugo nadstropje ter prišli v stanovanje skozi okno. Ugasnili so plamen na štedilniku ter odprli vrata od znotraj.

Gasilci so imeli opravka tudi v poslopju št. 14 na Korzu, kjer je neka oseba klicala na pomoč, ker se je znašla v dvigalu, ki se je ustavilo med dvema nadstropjema. Nekaj podobnega se je zgodilo nekoliko pozneje tudi v Ul. Vespucci 13. V obeh primerih so gasilci posegli vmes ter rešili prizadete iz nerodnega položaja.

Avto v motor

Upokojenec Antonio Tolentino, star 57 let iz Ul. Navali 50, se je predvčerajšnjim okoli 20. ure zvečer peljal z avtom Fiat 600 14759 TS po Ul. D'Alviano v smeri predora S. Vito. V bližini poslopja št. 6 pa je trčil v motor TS 25481, ki ga je v nasprotni smeri upravljal 20-letni delavec Bruno Basiago iz Ulice Baiamonti 27, ki se je skupaj z vozilom prekucnil, padel na tla ter se pobil po rokah. Na mesto nezgode so takoj pohiteli karabinjerji iz postaje v Kolonji, ki so odpeljali ponesrečenca s svojim avtom v splošno bolnišnico. Vendar pa je Basiago imel precej sreče, saj bo ozdravel v 4 dneh. Škoda na motorju pa je precej velika.

Prometna nezgoda

Včeraj popoldne ob 17,30 so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 65-letno Anito Gerin por. Lenarduzzi iz Drevoreda R. Sanzio 25, ki si je pri padcu zlomila piščal na levi nogi ter desno ključnico. V bolnišnici se bo morala zdraviti 40 dni.

Ženska je dobila omenjene poškodbe pri prometni nezgodi, do katere je prišlo malo prej v Ulici Giulia v bližini poslopja št. 76/A. Gerinova je pravkar prečkala ulico z desne na levo stran, ko se je pripeljala mimo z avtom Fiat 600 TS 54979 30-letna Laura Svab por. Riccardi, ki je bila namenjena k Sv. Ivanu. Avto je podrl Gerinovo na tla ter ji povzročil omenjene poškodbe.

Lopatica na vijaku ga je usekala po prstu

Na delu se je včeraj zjutraj ponesrečil 64-letni težak Antonio Rossi od Spodnje Magdalene 2213. Bilo je okoli 8. ure zjutraj, ko je Rossi čistil v podjetju Gaslini v Lesnem pristanišču neko cev v notranjosti katere se je vrtel vijak. Po nesreči je delavec položil dlan na eno izmed lopatic, ki ga je usekala po sredincu desne roke ter mu povzročila precej globoko rano. Zelo verjetno mu je presekalo tudi kako kito.

Filobus je prenaglo zavrl

Triinštiridesetletna Lucia Luis por. Tomietto iz Ul. Molino a vapore 3 je včeraj popoldne okoli 16. ure hotela vstopiti v filobus št. 15 na postajališču na Trgu Sansovino. Po nesreči je šofer prehitro pognal vozilo naprej in ženska, ki se je bila šele povzpela na prvo stopnico, je padla na tla. Pri tem je udadila z desno nogo ob rob stopnice ter se laže poškodovala. Na 2. kirurškem oddelku splošne bolnišnice, kamor so jo prepeljali z rešilnim avtom RK, se bo morala zdraviti 15 dni.

IZLET V CERKNO

V okviru proslav obletnice vstaje primorskega ljudstva, pripravljajo v Cerknem 8. in 9. septembra odkritje grobnice nad tisoč padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja, ki so umrli v nacističnih taboriščih, ali so jih ustrelili kot talce. Za 800 padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, so imena znana, nad 200 pa je neznanih. V grobnico bodo položili tudi posmrtne ostanke 90 italijanskih partizanov, ki so se borili v vrstah Tržaške brigade in div. Natisone.

ZVEZA PARTIZANOV TRŽAŠKEGA OZEMLJA

organizira ob tej priložnosti enodnevni izlet v Cerkno v nedeljo 8. septembra t.l. in vabi svoje člane in simpatizerje, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

Vpisovanje se vrši:

TRST:	na sedežu Zveze — Ul. Montecchi 6-III. nad. v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. in od 16. do 18. ure
NABREŽINA:	društvo «Igo Gruden» (tov. Rudi Pertot)
SV. KRIŽ:	društvo «Albert Sirk» (tov. Rado Maganja)
DOLINA:	pri tov. Josipu Sancinu — Dolina 112
BOLJUNEC:	pri tov. Josipu Bolčiču — Boljunec 12
BORŠT:	pri tov. Urhu — Boršt 41
PROSEK	pri tov. Ivanu Spangerju — Prosek 300
LONJER:	pri tov. Oskarju Kjudru

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši *vpisovanje* za šolsko leto 1963-1964 *vsak dan od 10. do 12. ure* v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra 1963.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričnejo vsi popravni izpiti — sprejemni za klasični licej, vstopni in razredni — v jesenskem roku 1962-63, dne 2. septembra ob 8,30 s pismenim izpitom iz slovenščine.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prično zrelostni izpiti v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1962-63 dne 13. septembra 1963 ob 8,30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Na državnem trgovskem tehničnem zavodu s slovenskim učnim jezikom v Trstu se bodo začeli razredni popravni izpiti dne 2. septembra 1963 po razporedu ki je razviden na zavodovi oglasni deski.

Usposobljenostni popravni izpiti se bodo začeli 13. septembra 1963 ob 8,30 s pismeno nalogo iz italijanščine.

Vpisovanja za šolsko leto 1963-64 se vršijo vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ul. Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1963.

Državna nižja industrijska strokovna šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ulica Montorsino 8), obvešča, da se vrši vpisovanje učencev in učenk do vključno dne 25. septembra t.l. Istočasno opozarja prizadete, da se prično vsi popravni izpiti v ponedeljek dne 2. septembra po urniku in razporedu, objavljenima na šolski oglasni deski.

Izleti

SPDT priredi 1. septembra izlet z avtobusom v Trento z vzponom na Prehodavce in Vršac s pogledom na zgornja Triglavska jezera. Vpisovanje v uradnih urah v Ul. Geppa 9.

Pevski zbor iz Velikega Repna priredi dne 8. septembra 1963 izlet v Crikvenico. Vpisovanje od 20. do 23. avgusta od 18. do 21. ure v Velikem Repnu štev. 54.

Prosvetno društvo A. Cok z Opčin obvešča izletnike, da bo odhod na Vršič v nedeljo ob 5. uri zjutraj izpred prosvetnega doma na Opčinah.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 22. avgusta se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

Umrli so: 55-letna Bruna Cerini por. Mosetti, 76-letni Giacomo Petronio, 54-letni Pasquale Lupo, 72-letna Rosalia Vouk por. Walderstein, 64-letni Giovanni Micheli, 52-letna Lucia Tulliach por. Tedeschi, 77-letni Narciso Luisa, 68-letni Costanzo Palazzo, 86-letni Lucio Bega, 59-letni Francesco Samitz, 66-letna Amalia Bobek, 83-letna Antonia Babich vd. Iurissevich, 65-letni Ilario Gianotti.

Kino

Nazionale 16,00 «Sexy che scotta» technicolor.
Arcobaleno Začetek sezone 1963-64. Ob 16,00 «Mondo infame» eastmancolor. Prepovedano mladini.
Excelsior 16,00 «Lulu l'amore primitivo», Nadia Tiller. Prepovedano mladini.
Fenice 16,00 «Wincester 73» technicolor.
Grattacielo 16,00 «Il colore della pelle», Antonella Lualdi. Prepovedano mladini.
Supercinema «Prigionieri dell'oceano».
Alabarda 16,30 «Metempsyco», Elizabeth Queen. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16,30 «Sexy al neon bis» technicolor. Prepovedano mladini.
Aurora 16,30 «La nave matta di mister Roberts».
Cristallo 16,30, 19,20, 22,00 «Va e uccidi», Frank Sinatra.
Capitol 16,30 «Tu sei il mio destino», Doris Day, Frank Sinatra. Technicolor.
Garibaldi 16,00 «Il culto del cobra», Richard Long.
Massimo 16,30 «I diavoli alati», John Wayne.
Impero 16,30 «Le avventure di caccia del prof. De Paperis».
Moderno 16,00 «Il delitto della signora Allerson» technicolor.
Astoria 17,00 «I due della legione», Franchi Ingrassia.
Astra 17,00 «Sahara».
Vittorio Veneto Revija policijskih filmov. 17,00 «Il gorilla vi saluta cordialmente», Lino Ventura.
Abbazia 16,00 «La gang del Mambo Bar», Kay Ficher. Prepovedano mladini.
Marconi 16,30 «La terra senza legge», Randolph Scott.
Ideale 16,30 «Mille donne e un caporale».

KINO NA PROSTEM

Satellite 20,00 «L'ombra del gatto», A. Morell.
Marconi 20,00—22,00 «La terra senza legge», Randolph Scott.
Skedenj 20,00 «Gli avventurieri», Errol Flynn.

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare», ob 22.15 v italijanščini «Maksimilijan in Karlota».

NOCNA SLUŽBA LEKARN OD 16. do 31. AVGUSTA

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; dr. Signori Trg Ospedale 8.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Obada daruje Pepi Volk 2.000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Obada daruje družina Kukanja 5.000 lir za DM.

Rožarca Pepca s Ponteroša daruje za DM 1.000 lir.

V počastitev spomina pok. Marije Replič darujejo za Dijaško Matico: Franc Cesar 500, Josip Faganel 500, Amelija Pertot 500, Silvan Mesesnel 500, Lojze Spanger 500 lir.

V počastitev spomina pok. Mirka Obada darujejo za Dijaško Matico: Malka in Mirko Kosmina 2.000 lir, Silvana Malalan 1.000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Mile Skerlavaj darujeta Delka Ferluga in Justina Daneu 2.000 lir za Dijaško Matico.

MNOGO DELA ZA PROMETNO POLICIJO

V zadnjih dneh se množe težke prometne nesreče

V zadnjih dneh so se pripetile kar tri resne nesreče in vse po krivdi neprevidnih voznikov

Prometne nesreče na naših cestah se množijo iz dneva v dan. Poleg strahovite nezgode, do katere je prišlo predvčerajšnjim popoldne na obalni cesti v bližini naravnega predora in ki je terjala eno smrtno žrtev ter več hudo ranjenih, je predsinočnjim prišlo do nekega drugega avtomobilskega karambola, ki pa se je k sreči zaključil brez človeških žrtev. Bilo je okoli 20,45, ko se je 36-letni Otello Oro z Opčin — Repentaborska cesta, peljal z avtom VR 86401 po državni cesti št. 202 v smeri proti Opčinam. Na nekem odseku, kjer se cesta zoži (približno 3,5 km od Opčin), se mu je pripeljal naproti neki brezvesten šofer, ki ni zatemnil svojih žarometov. Močna luč je Ora tako oslepila, da je zavozil na desno stran ceste ter trčil z vso silo ob obcestni zid.

Zaradi hudega udarca se je nesrečni avtomobilist poškodoval po raznih delih obraza. Kmalu potem so ga naložili na neki zasebni avto ter ga nemudoma odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Ora so sicer pustili domov, toda zdraviti se bo moral okoli teden dni.

Pri nezgodi je Orov avto utrpel hude okvare. Namesto nesreče so prispeli karabinjerji iz Ul. Hermet, ki so uvedli preiskavo.

Medtem policijski organi nadaljujejo preiskavo v zvezi z nesrečo na obalni cesti. Zvedelo se je, da je 30-letni pokojni Civitico kolavdiral vozila pri turinski avtomobilski družbi Fiat. Nesrečnež se je šele pred nekaj meseci oženil s Caterino Signore, ki se je precej hudo poškodovala pri prometni nesreči, ki je stala življenje njenega moža. Civitica bodo jutri prepeljali v Novaro, kjer ga bodo pokopali. Tržaška podružnica Fiat se je takoj, ko je zvedela za nesrečo, pozanimala za pokojnikove svojce, ki so se ponesrečili z njim.

Že predvčerajšnjim zvečer so agenti prometne policije telefonsko obvestili starše pokojnika o strahoviti nesreči. Francesco in Maria Civitico sta včeraj dopotovala v Trst Včeraj zjutraj pa je prišel v naše mesto pokojnikov stric, ki je sedaj na dopustu v Karniji in ki se je takoj zanimal za prevoz posmrtnih ostankov nesrečnega nečaka v Novaro.

Glede te nesreče je skoraj gotovo, da jo je zakrivil 72-letni Pietro De Rosa iz Ronk. Zakaj pa je njegova «giulietta» zavila nenadoma na levo stran ceste in treščila v Civiticov fiat 600? Na to vprašanje policijski organi še niso točno odgovorili. Zelo je verjetno, da je treba to pripisati slabemu stanju cestišča (nad vsem našim ozemljem je vladalo tedaj slabo vreme z nalivi in plohami). Zelo verjetno pa je tudi, da se je De Rosa peljal s precejšnjo hitrostjo.

Policijske oblasti nadaljujejo tudi preiskavo v zvezi z nesrečo pri cestnem nadvozu v bližini Fernetičev, pri kateri je izgubil življenje 51-letni Marcello Usaj. Na podlagi podatkov, ki so jih dali policiji očividci nesreče, skušajo agenti izločiti iz dolgega seznama vozil, ki so se tedaj pomikala z večjo ali manjšo hitrostjo po cesti med Opčinami in blokom pri Fernetičih, vsa tista, ki gotovo niso zakrivila nesreče. Ta preiskava bo seveda dolgotrajna, ker je treba kontrolirati stanje vseh teh vozil ter ugotoviti, če niso morda utrpela kake okvare na karoseriji. Domnevajo namreč, da je avto brezvestnega šoferja, ki je prehiteval Usajevo vozilo na cestnem nadvozu, utrpel določene okvare, kar bi se sedaj še lahko ugotovilo.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom

1. Dijaki ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1963/64 v Slovenski dijaški dom kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ulici Geppa 9/II (pri SPZ).
2. Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest
3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo za podporo po navodilih razpisa Dijaške Matice.
4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejemajo prosilci pri naslovih navedenih v 1. točki.

Natečaj za mesto statističnega uradnika

Pokrajinski protituberkulozni dispanzerij je razpisal javni natečaj za mesto uradnika na statističnem oddelku. Prošnje napisane na kolkovanem papirju za 200 lir je treba predložiti na tajništvo natečaja do 10. septembra do 12. ure. Za mesto uradnika je predvidena letna plača v višini 687.000 lir, ki se bo zviševala za 2,5% vsaki dve leti, poleg tega doklada po 16.000 lir na mesec, izredna doklada 18.000 lir na mesec in doklada za profilakso 155 lir na dan, morebitna družinska doklada in 13. plača. Interesenti lahko prejmejo potrebne informacije na tajništvu natečaja Ulica Geppa št. 21/II, soba št. 12.

Na delu je nerodno padel

Mehanik Vilfredo Stolfa, star 40 let, doma iz Drevoreda Elizejskih poljan 21, je včeraj popoldne okoli 14. ure delal na parniku «Europa», ki je v popravilu v Tržaškem arzenalu. Stolfa, ki je uslužben pri podjetju «Fiat grandi motori», je opravljal neka popravila v strojnici, ko se mu je nenadoma spodrsnilo ter je nerodno padel na tla. Pri tem se je pobil pod pazduho (na četrtem in šestem rebru) ter po notranji strani desnega stegna.

V bolnišnico so ga prepeljali ob 14.50 z rešilnim avtom RK. Zdravniki menijo, da bo ozdravel v 10 dneh.

Darovi za Skopje

Darove v denarju in blagu sprejema osrednji zbirni center v Ul. Geppa 9, tel. 31-119, od 8. do 14. ure.

Denarne prispevke pa sprejemata:

Tržaška knjigarna Ul. sv. Frančiška.

Primorski dnevnik Ul. Montecchi 6.

VČERAJ NA LONJERSKI CESTI

Financarji so zaplenili 172 kg vtihotapljenih cigaret

Aretirali so dve osebi, ki ju obtožujejo tihotapstva, zaplenili pa dva avtomobila in vespo

Tržaški financarji so že teden dni zasledovali delovanje neke tihotapske skupine. Ko se jim je posrečilo, da so točno ugotovili, kje imajo tihotapci skladišče tujih cigaret, ki prihajajo v Trst večinoma po morju, so včeraj vdrli v neko zasebno stanovanje na Lonjerski cesti. Pravočasna akcija se jim je obilno poplačala, saj so našli tam 18 zavojev inozemskih cigaret v skupni teži 172 kg. Dve osebi, za kateri menijo, da sta imeli opravka s tihotapljanjem cigaret, so aretirali. Poleg tega so zaplenili tudi avto znamke Alfa Romeo 1900, Fiat 1300 ter motor «vespa 150».

To je že drugi primer, ko so finančni organi na tistem področju mesta odkrili precejšnjo količino vtihotapljenih cigaret. Naši čitatelji se prav gotovo še dobro spominjajo podobne akcije financarjev v neki vili, kjer so tudi zaplenili večjo količino cigaret. Ob priliki tiste akcije je prišlo do pravcate dirke po mestnih ulicah, ko so financarji zasledovali nekega tihotapca, ki pa jim je ušel.

Podrl jo je avto

Ul. Baiamonti je zelo nevarna za pešce. Ravna je in brez ovinkov ter zato navaja avtomobiliste, da poženejo svoja vozila z veliko hitrostjo ter seveda ogrožajo varnost in življenje številnih meščanov, ki tu pa tam, mnogokrat tudi izven prehodov za pešce, prečkajo cesto. Tako smolo je imela včeraj tudi 69-letna Giovanna Saule vd. Bubola iz Ul. Umago 61. Že priletnejša ženska je prečkala Ulico Baiamonti nekaj po 7. uri v bližini poslopja 44, kjer ni prehoda za pešce. Po nesreči je prav v tistem trenutku pridrvel mimo 39-letni Stelio Grimalda iz Naselja Sv. Sergeja 203 z avtom TS 22523, ki je Bubolo podrl na tla. Zaradi hudega sunka in padca na tla se je ženska pobila po zatilniku ter po desni roki. Poleg tega si je zlomila tudi četrto in šesto desno reber ter dobila razne praske in podplutbe po obrazu, kolenih in desnem kolku. Na 2. oddelku splošne bolnišnice se bo morala zdraviti kakih 20 dni.

Iz avta so mu ukradli transistorski sprejemnik

Neznani tatovi su pred nekaj dnevi vlomili ponoči v avto Fiat 600, ki ga je lastnik, 43-letni Duilio Pignat iz Ul. Paganini 6, parkiral v bližini domače hiše. Pri tem so zlikovci zlomili kljuke na vratih avtomobila iz katerega so potem odnesli transistorski sprejemnik. Škoda, ki jo je Pignat utrpel, znaša okoli 25.000 lir.

24-letnemu delavcu Renatu Celentanu iz Ul. Concordia 5 pa so neznani uzmoviči ukradli vespo TS 23657, ki jo je parkiral v bližini doma. Celentano je prijavil tatvino policijskemu komisariatu Stare mitnice. Škoda, ki jo je utrpel znaša 80.000 lir.

Podobna nezgoda se je pripetila tudi 30-letnemu Eugeniu Scucchiju iz Ul. Bramante 10. Pred nekaj dnevi so mu tatovi odpeljali lambreto TS 15203 ter mu povzročili škode za 40.000 lir.

Zadnja pot Mirka Obada

V sredo je velika množica ljudi spremila na zadnji poti Mirka Obada, od katerega sta se pri odprtem grobu poslovila podpredsednik SKGZ Boris Race in tajnik prosvetnega društva Ivan Cankar Jurij Kuferzin.

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 23. t.m. z začetkom ob 18. uri (ob 20. uri se predstava nadaljuje na prostem) film:

SEXY NEL MONDO

Igrajo: JOHN SULLIVAN, JULIE HAMILTON, CONDAR S. MARTIN, NEIL JACKSON in DIANA LORYS

RAZPRTIJE V OKVIRU EST

Rim in Pariz v sporu zaradi sadja

Podpora francoske vlade svojim malomarnim proizvajalcem - Po mnenju Rima ima ukrep francoske vlade značilnosti dumpinga

PARIZ, avgusta. — Eden tukajšnjih časnikov je objavil pismo nekega Italijana, ki pojasnjuje, zakaj ima njegova domovina na nemškem trgu sadja in sočivja več uspehov kakor Francozi. «Sem eden tistih, ki jim pravijo vaši sodržavljani peta kolona,» piše ta Italijan, lastnik trgovine v Nemčiji. Glavno razliko med italijanskim in francoskim proizvajalcem lahko povzamemo v enem stavku: «Prvi od svoje vlade ne pričakuje ničesar, drugi pa pričakuje vse!»

Nekako v istem času se je italijanska vlada v Skupnem trgu pritožila čez Francijo, češ da ustvarja pogoje za nelojalno konkurenco. Rim je zahteval intervencijo generalnega direktorja za agrokulturo v Skupnem trgu proti praksi, ki jo je začel uveljavljati Pariz v izvozu sadja in sočivja. Francoska vlada je namreč sklenila z administrativnimi ukrepi podpreti svojega malomarnega proizvajalca, ki ne ve, kako bi onkraj meje prodal svoje breskve, marelice, dinje, slive, korenje, paradižnik in krompir.

Problem francoskega izvoza sadja in sočivja na trge «šestih» ni nastal včeraj. Letos se je morda pojavil v ostrejši obliki kakor sicer. Letina je bila dobra, organizacije prodaje sploh ni bilo, na konserviranje pa niti misliti ni. Vse poletje si je minister za kmetijstvo Pisani na vso moč belil glavo s pridelovalci in jih skušal na letošnjem primeru neorganizirane prodaje «naučiti pameti», jim pokazati, da bodočnost ni v stihiji pridelave, marveč v disciplini in načrtu. Vendar pa vlada ni mogla držati rok križem. Storila je tisto, kar je izzvalo Italijane: subvencionirala je izvoz.

Ali je ta svojevrstni način pomoči tisto, kar je spravilo pridelovalce kmetijskih pridelkov drugih dežel Skupnega trga v neenakopraven položaj? Okrog tega se plete spor, ki so ga sprožili Italijani. Ukrep francoske vlade ima po mnenju Rima značilnost dumpinga, torej nečesa, kar ne more veljati za lojalno, zlasti pa ne v odnosih med deželami, ki jih vežeta črka in duh veljavnega sporazuma. Komisija za kmetijstvo Skupnega trga je povabila francosko stran v Bruselj, da bi odgovarjala na obdolžitve. Komisija pa meni, da je že sama oblika francoskega ukrepa nesprejemljiva: Pariz s svojim namenom, da bo benificiral prevoz pridelovalcev sadja in sočivja, sploh ni seznanil oblasti Skupnega trga, ki so zvedele za to iz tiska. Če vemo, da so v vprašanju kmetijstva v Skupnem trgu velike razlike v nazorih in da so mnogi pod vplivom ZDA, ki se ne žele odreči trgu v Zahodni Evropi, ima lahko to formalno vprašanje tudi drugačen pomen: pokazati, kako zna Pariz ignorirati organizacijo, če je to v njegovem interesu.

V francoskem odgovoru na ta očitek o neobveščevanju pa je mnogo logike: izredni položaj z letošnjim pridelkom sadja in sočivja je bil preveč eksploziven, in zato niso mogli misliti tudi na obliko.

Francozi imajo odgovor tudi na glavni očitek, da so začeli dumping. Vlada, pravijo, ne podpira neodgovornih kmetovalcev, marveč spodbuja organiziranje. Mar ni to — se vprašuje Pariz — prav sestavni del naporov Skupnega trga, da tudi na agrarnem sektorju organizira proizvodnjo?

In tako postane iz obtožene Francije primer dežele, ki dobro opravila delo v interesu vseh. Na območju organizacije kmetijske proizvodnje daje zgled — kakor je napisal neki tukajšnji časnik

V Parizu so prepričani, da se bo ta afera končala ugodno za Francijo in da se bo — potem ko bo delegacija v Bruslju pojasnila gledišča — vse zaključilo z izmenjavo pisem med komisijo za kmetijstvo Skupnega trga in premierom Pompidoujem. Parizu je namreč mnogo do tega, da bi agrarni problem. Skupnega trga z vseh vidikov čimprej ugodno uredili. Predsednik de Gaulle je na zadnji tiskovni konferenci poudaril, da mora biti problem agrokulture do 31. decembra letošnjega leta urejen. V nasprotnem primeru je «bolje, da Skupni trg izgine».

Toda spor je dvojen: predvsem vsi partnerji ne gledajo na problem tako kakor de Gaulle. Obstaja struja, ki je bolj naklonjena ideji, da ni smotrno zapirati se v meje Skupnega trga v pogledu kmetijstva in da bi moral biti odnos do teh dežel, zlasti do ZDA, bolj liberalen, kar je pogoj za razvoj trgovine.

Drugi problem so cene kmetijskih pridelkov. Zahodni Nemci, ki imajo najdražje kmetijske pridelke, menijo, da bi bilo treba cene najvažnejših pridelkov, to pa je žito, določiti na ravni njihovega notranjega trga. Sprejeti takšno orientacijo bi pomenilo na vseh drugih trgih «šestih» naravnost spodbujati inflacijo, ki bi nastala s splošnim zvišanjem cen.

Ta trenja v gledališčih so se pokazala tik pred de Gaullovo tiskovno konferenco in ni jasno od kod francoskemu predsedniku toliko optimizma pri določanju termina, kdaj bo urejena kmetijska zmeda v Skupnem trgu. Mar so zahodni Nemci, predvsem Erhard, popustili v razgovorih s francoskim predsednikom? Jasen pa je politični imperativ takšne orientacije:

Prvič, glavna skrb francoskega gospodarstva je velika kmetijska proizvodnja, ki jo skuša Pariz doseči predvsem prek Skupnega trga. Zato je na primer tudi preprečil Britaniji, da bi z vključitvijo v to organizacijo s svojim blagom, poceni kupljenim v Commonwealthu, motila njegove namene.

Samo gospodarsko urejena Zahodna Evropa je lahko tudi politično dovolj močna, da se upre ZDA in ZSSR, Washington pa si neutrudljivo prizadeva vključiti Skupni trg v širši zahodni gospodarski sistem, v katerem bi imelo ameriško gospodarstvo glavno vlogo.

J. P.

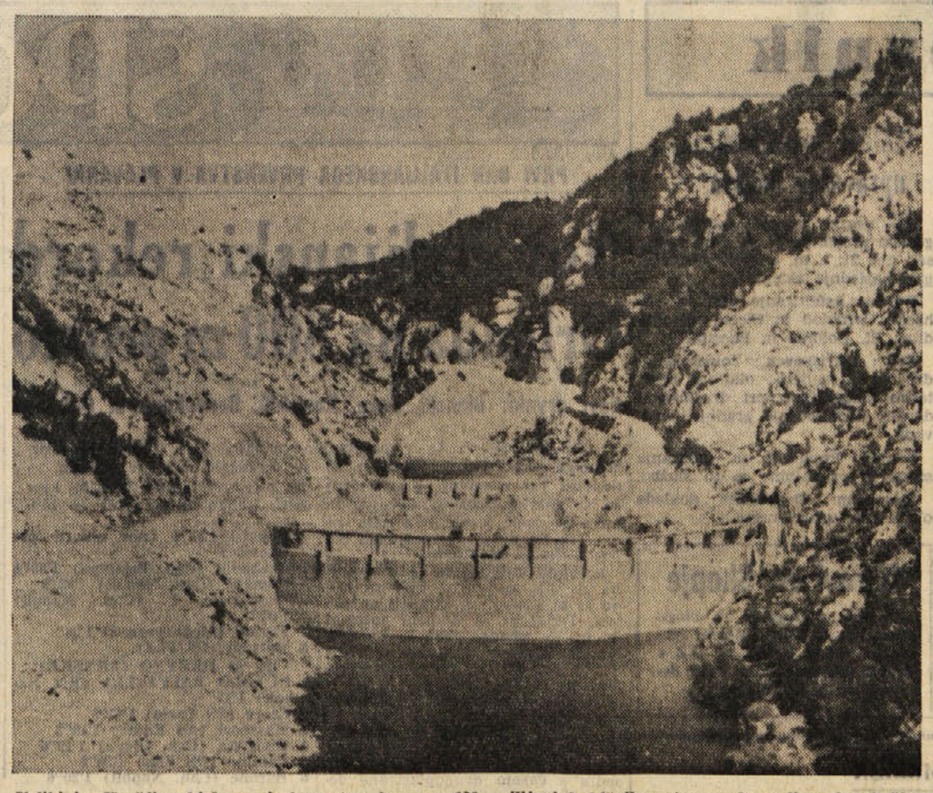

Veliki jez Kruščica, ki bo zapiral umetno jezero s 120 milijoni kubičnih metrov vode, sodi med najtežje objekte, ki jih je treba izgraditi na 50 km dolgem gradbišču hidrocentrale Senj. Gradbišče se razteza od Perušića v Liki do Grabova na obali Jadrana. Na sliki: temelji Kruščice.

OB 20. OBLETNICI SPLOŠNE VSTAJE NA PRIMORSKEM

Češnje še niso dozorele ko je v Brdih...

(Iz knjige «Med briškimi griči je posijalo sonce»)

Cez dobrih štirinajst dni, 8. septembra, bo v Cerknem za vso Primorsko izredno pomembna proslava 20. obletnice, ko so slovenski ljudje tostran stare meje med Italijo in Jugoslavijo sprejeli odločitev, da se domala vsi, kot eden, aktivno vključijo v osvobodilni protifašistični boj, ki je sicer že dotlej plamtel po vsej Primorski. V počastitev te proslave in pa, da bi našim ljudem, ki so, razen mlajše generacije, v pretežni meri v tem boju tudi sami sodelovali, da bi, torej, tem ljudem ponovno priklicali v spomin dogodke, junaštva in nepozabne žrtve iz velikega obdobja naše prve resnične zgodovinske afirmacije, bomo v našem dnevniku do samega praznika objavili nekaj spominskega in dokumentarnega gradiva, ki ga bodo naši čitatelji gotovo z največjo občutenostjo prebirali.

Prve novice. Niso še češnje dobro dozorele, ko je tudi v Brda prišla novica: jugoslovanski narodi so se uprli, četniki napadajo okupatorja iz gozdov. Novice so bile še nejasne, a v Brdih so že začela tleti iskriva upanja.

V Brdih so bili ljudje po vsem začetnem razočaranju zaradi nenadnega razpada Jugoslavije za silo potolaženi. Nekaj pripravljajo, nekaj se je začelo. Ni vrag, da se iz vsega tega ne bi kaj izcimilo. Se vedno pa niso vedeli, kako.

Nikakor ne tako, pravzaprav ne samo tako, kakor so to storila tisto avgustovsko nedeljo dekleta v Kozani. Po vasi so se sprehajala in pred šolo, pa jih je zamikalo, da bi pogledale vanjo. In stranska vrata so bila res odprta. V učilnici je bila škatla s kredo in tabla, pomita konec prejšnjega šolskega leta, ko so italijanski učitelji na njej pisali: «Maggior di Roma...» Jelki, Adi in še drugim še niso zbledele v spominu tiste bahave besede fašističnega napuha. Saj je bilo minilo komaj leto, ko so morale še same pisati na tablo besedo fašističnih nadutežev. Kaj, ko bi enkrat zapisale to, kar so čutile. Roka jim je kar sama segla po kredi in srce jim je krožilo in daljšalo črke: «W la Russia, Dol s fašizmom, Ven z Italijani». S stene jih je gledal duče. Dol tudi z njim! In so snele sliko, jo razbile na podu in poteptale.

Osem let so hodile v fašistično šolo in v njej so jih naučili pisati italijansko, učili misliti fašistično. Src jim niso mogli spreminjati. In po osmih in nekaj letih so napisale v priučenem jeziku to, kar jim je pošteno briško srce kljubovalno narekovalo.

Potem so se zavedale, da so storile nekaj, česar njihovi dotedanji učitelji ne bi smeli zvedeti, in so se skrile za pokopališki zid. Tam so si prisegle. In njihova prisega je bila taka, kakršne so se naučile v isti šoli, ko so jih učili o tem, kako morajo ljubiti svojo domovino. Njihovi učitelji so se zmotili samo v tem, katera je njihova domovina.

Tak narod so rodila Goriška Brda.

Prvi resni pogovori. Tisti, ki so stikali glave okrog radijskih sprejemnikov in poslušali Moskvo in London, in tisti, ki so iz Gorice in Podgore prinašali v Brda vesti, kakršnih London tedaj še objavil ne bi, so se začeli čedalje resneje pogovarjati.

Tonče Rejev iz Steverjana je delal v Gorici. Poznal je mnogo ljudi. Vedeli so, da je komunist. In tako je kmalu po sestanku kraških, goriških delavcev in revolucionarjev na Kremancah zvedel za organizacijo.

Spacapanov stric je zidal v Gorici. Anton Moderc z Brestja je delal z njim. Tako je zvedel za gibanje in se mu pridružil.

Tisto prvo leto italijanske okupacije Ljubljane je obiskalo velesejem mnogo Primorcev. V Ljubljano se je odpravil tudi Reja in se oglasil pri znancih, da bi bolje zvedel za gibanje. Ko se je vrnil, je začel v Brdih zbirati ljudi. Natanko jim je razlagal, kako in kaj je bil opravil. Potem so začeli zbirati denar. Tonče je že prvi mesec odnesel zbrane lire v Gorico in jih oddal organizaciji OF. Brda so začela plačevati svoj narodni davek.

Kmalu potem so se oglasili v Brdih prvi organizatorji. Najprej Oskar Kovačič, za njim je prišel Anton Velušček. Ena izmed prvih postaj je bila pri Tončetu v Steverjanu, nato sta se oglašala pri Gravnarju na Humu, pri Mariniču v Podsabotinu, na Oslavju, v Brestju, Figovci in drugod. Velušček je začel že zbirati po nekaj ljudi v skupine in se pogovarjal z njimi o osvobodilnem gibanju in o pripravah na upor.

Plemenita «vendima». Ob «vendimi» se je nekdo, ki se je predstavil na Kerševanija, zglasil pri Ivotu Sirku v Višnjeviku. Zanimal se je za letino in za pridelek. Prespal je pri njem. Tedaj, zvečer, ko so opravili delo v kleti, je prišel z besedo na dan.

V fojansko zadrugo so hodili kobariški krčmarji. Kupovali so vino. Nekateri izmed njih ga niso nikoli kupili, a so jih bili še bolj veseli kot pravih krčmarjev.

Tudi iz Plav je hodil Zimic, kupoval po Brdih vino, prenašal iz Kanala literaturo in poročal o tem, kako so se prebudili v Kanalu in Anhovem. Anhovska mladina je bila v prvih vrstah, tista iz cementarne.

Iz «Jugoslavije» so začeli prihajati izseljenci. Taki, ki so na Gorenjskem že občutili okupatorjev škorenj, in taki, ki je bilo dobro zanje, da se umaknejo iz izpostavljene Ljubljane v «notranjost» Italije. Slavko Furlan in Alojz Zupančič sta pribežala iz Kranja, Kumarjeva žena in sin iz Ljubljane.

V Brdih so komaj dobro potrgali. V kleteh je vrelo novo vino, v srcih je vrelo upanje. Anton Velušček-Matevž, Oskar Kovačič in kasneje njegov brat Lev, Tolminci in Kanalci so to vretje pospeševali in cepili mošt s plemenitimi glivicami.

Prva celica. Dušan in Zmago sta hodila po vaseh in se seznanjala z vrstniki. Reja iz Steverjana, Moderc iz Brestja, Marinič iz Podsabotina, Sirk iz Višnjevika, Černovšek iz Krasnega, Bevčič Franc, Gravnar in Simčič iz Huma in drugi so bili pripravljeni.

V Brda so tisto jesen prihajali grenadirji, ki jih je italijanska komanda umaknila iz zasedenih slovenskih krajev. Ta ali oni je imel svojca v italijanskih zasedbenih silah tudi v Liki. In vsi so govorili o uporu. Mikulin z Dobrovega je tedaj služil pri karabinjerjih v Ljubljani. O božiču je prišel na dopust. Oglasil se je pri nekaterih družinah na Dobrovem, v Medani prišel v stik s Fojanci. O vsem jim je pravil.

Razpoloženje ljudi, njihov tihi odpor je bilo treba izkoristiti. Treba jih je bilo organizirati. Tako so Matevž in brata Kovačiča imeli lahko delo na Humu, v Steverjanu, Podsabotinu in v okoliških vaseh. Višnjevik je skrivnosti Kerševani vezal na Kovača v Zatolminu, Fojance na Kobarid pa Strgar iz Sužida.

Proti koncu leta — Brici se danes ne spominjajo več natanko kdaj — je Matevž prišel na sestanek h Gravnarju in zbral stare komuniste v celico. V Figovci je potem zbral še nekaj ljudi iz okoliških vasi in jih seznanil s frontovsko organizacijo. Dogovorili so se, da bodo pobirali denar, ki so mu takrat pravili «podpora», orožje in začeli širiti letake.

O ENEM OD OSNOVNIH VPRAŠANJ ZNANSTVENEGA IN TEHNIČNEGA NAPREDKA

Natančno in pravočasno znanstveno obveščanje pogoj nadaljnjega napredka

Na svetu izhaja okrog 80.000 publikacij - Izumitelji porabijo tretjino svojega časa za delo dokumentacije - Vloga in pomen ustanove VINTI - Bodoča vloga elektronskih strojev

V skoraj vseh deželah sveta smo priča dejstvu, kako izredno se razvijata znanost in tehnika, kako močan je njun vpliv na gospodarstvo in pa na družbo v splošnem. Toda ta razvoj ni brez resnih protislovij, ki bi ga utegnila, ge ne bodo rešena, zavreti in celo povsem ustaviti.

Eno od teh nasprotij je v zvezi po eni strani z velikim povečanjem znanstvenega dela in, kot posledica tega, s tem povezanimi publikacijami, kar zelo otežkoča dokumentarno delo o stanju raziskovanj na določenem področju, po drugi pa je to protislovje v zvezi z zapleteno znanstveno dejavnostjo, njeno razčlenjenostjo na številne neodvisne panoge, nadalje z raziskovalnimi stroški in časovnimi termini. Vse to pa narekuje potrebo po natančnem in pravočasnem informiranju, kot nenadomestljivem činitelju, o tem, kaj se v tem pogledu dogaja, oziroma dela.

Po podatkih strokovnjakov «Vsezveznega inštituta znanstvenega in tehničnega obveščanja» (Vsesojuznij Institut Naučnoj i Tehničeskoj Informaciji — VINTI), ki v SZ v osredotočeni obliki opravlja vse naloge znanstveno - tehnične dokumentacije, je število periodičnih publikacij, ki trenutno izhajajo v vseh deželah sveta, že doseglo spoštovanja vredno število osemdesetih tisočev. Od teh je petinštirideset tisoč takšnih, ki letno objavijo nad tri milijone člankov, obravnavajoč samo naravoslovne vede in tehniko. Dodati je še treba k temu razne publikacije industrijskih podjetij privatnega značaja, ki samo v ZDA presegajo število treh tisočev, kakor tudi inštitutov za višjo izobrazbo, ki na pr. v obeh Nemčijah dosegajo število sedmih tisočev. Vsako leto je tudi objavljenih nad 200 tisoč opisov različnih patentov.

Število patentov znaša danes na svetu nad 12 milijonov in od leta do leta narašča. V ZDA jih letno objavijo nad 100 tisoč. Zelo obsežno je tudi publiciranje knjig: do danes so na svetu natisnili nad trideset milijonov naslovov.

V SZ pa so ugotovili, da izumitelji za rešitev neke tehnične ali znanstvene naloge porabijo nad tretjino svojega časa samo za nujno potrebno delo dokumentacije. Izračunali so nadalje, da porabijo 90 odst. svojega časa za, kar smo že povedali, izpopolnitev dokumentacije, kakor tudi za obdelavo podatkov, objavo rezultatov itd., vtem ko ga za ustvarjalno delo porabijo komaj 3—4 odst.

V SZ se kemiki na pr. pritožujejo tudi nad stanjem, pri katerem je pogosto enostavneje in lažje neko snov določenih lastnosti odkriti, oziroma jo sestaviti, kot pa jo v obstoječih kemičnih publikacijah iztakniti. Na Zahodu, posebno v ZDA, kot poročajo, pa takšno stanje še bolj zapleta neka sicer zelo koristna in zaslužna raziskovalna ustanova, ki takšno pretirano razmnoževanje znanstvenih publikacij omogoča, s čimer izumiteljem preprečuje, da bi sledili in mogli, v primerjavi z lastnimi raziskovalnimi področji, svoje dosežke preverjati.

Trenutno je v SZ osnovno sredstvo, ki znanstvenikom in tehnikom omogoča, da sledijo svetovni znanstveno-tehnični literaturi, revija «Referativnije žurnali», obsežna publikacija, ki v izvlečkih objavlja vse, kar je v slcherni deželi na nekem določenem področju in v zvezi z nekim določenim vprašanjem bilo publiciranega.

Po podatkih strokovnjakov ustanove VINTI (Vsesojuznij Inštitut Naučnoj i Tehničeskoj Informaciji) je bilo leta 1960 v zgoraj omenjeni reviji objavljenih okrog 700 tisoč izvlečkov, in to iz približno 14 tisoč raznih znanstvenih revij, od katerih je 11 tisoč tujih, tri tisoč sovjetskih, vrhu tega pa še 90 tisoč opisov sovjetskih in tujih patentov, ki so prišli iz 90 dežel in bili objavljeni v 65 jezikih. Omeniti je treba tudi, da na področju znanstveno-tehničnega obveščanja delajo danes v SZ cele ekipe strokovnjakov. Toda jasno je postalo, da stvari ne bodo več mogle naprej v takšni obliki, in predvsem je to postalo jasno sovjetskim strokovnjakom, ki zagotavljajo, da bo vprašanje moč rešiti samo s pomočjo kibernetike in pa zapletenih elektronskih strojev. Po njihovem mnenju obstoječa sredstva in metode, kakor tudi predvidevanja glede perspektiv razvoja elektronske tehnike, že danes omogočajo postavitev praktičnega vprašanja o izdelavi elektronskih strojev, ki bodo v stanju opraviti vse operacije, zadevajoče organizacijo obveščanja, in to na ustrezni ravni sodobnega razvoja znanosti. V tej smeri že danes delajo številni znani matematiki, lingvisti, strokovnjaki za elektroniko in avtomatiko.

Seveda, problemov, ki jih bo treba rešiti ni malo, a tudi enostavni niso. Potrebno bo sestaviti elektronsko napravo, ki bo čitala (spreminjala v ustrezne električne impulze) in prevajala v ustrezni jezik ves informativni material (knjige, revije itd.), ki bo avtomatično prihajal v elektronski stroj; ki ga bo nadalje vsklajevala in si ga «zapomnila» za daljšo dobo, ki bo končno omogočala tudi takojšnje obveščanje v obliki tiskanih tekstov, ob uporabi vseh razpoložljivih podatkov o nekem določenem področju.

Teoretična obdelava in praktična raziskovanja v zvezi s temi vprašanji se, posamezno vzeto, nahajajo na različnih stopnjah razvoja. Vtem, ko so sovjetski strokovnjaki že izdelali elektronski stroj z velikim «spominom», ki ga bo moč uporabiti ne samo za namene obveščanja, marveč tudi na drugih področjih, pa se vprašanje stroja za prevajanje nahaja v dokaj razviti fazi samo v pogledu teoretične obdelave.

V splošnem, sodeč tudi po nekem članku, ki ga je v zvezi s temi vprašanji objavila Pravda, so dosežki v zvezi s tem zadovoljivi le v teoretičnem pogledu, vtem ko na področju eksperimentalnih raziskovanj niso bili doseženi otipljivejši uspehi.

Brez pretiranega optimizma lahko sklepamo, da pa bosta znanost in tehnika, prej ali kasneje, vendarle znali poiskati primerne rešitve tudi za ta vprašanja.

G. F.

Slovenski impresionisti razstavljeni v Celju

Te dni so v celjskem Likovnem salonu odprli razstavo olj slovenskih impresionistov Jakopiča, Groharja, Jame in Strnena. Posamezne eksponate so za razstavo dali na razpolago zasebniki, mariborska umetnostna galerija in celjski mestni muzej. Razstava slovenskih impresionistov je prva v vrsti prireditev, ki se bodo v Celju zvrstile, da bi se moglo občinstvo seznaniti s posameznimi likovnimi slogovnimi obdobji.

Razstavi slikarjev impresionistov bosta sledili republiška razstava amaterskih slikarjev in kiparjev ter razstava keramike Hrvatov Stele Skopa in Kičina. Pripravljajo pa tudi razstavo grafike Nikolaja Pirnata in grafika ter akvarelista Jana Oeltjena.

Catherine dviga prah...

Catherine Spaak in Horst Bucholz v nekem prizoru filma «La noia». Dejstvo, da je mlada belgijska igralka, ki je pred kratkim prestopila v katoliško vero, da bi se mogla poročiti, sprejela vlogo Cecilije iz istoimenskega romana Alberta Moravie, je zdaj med običajnimi «dobromislečimi» ljudmi spet dvignilo precej prahu.

Jedrska oborožitev in «kripton 85»

Radioaktivni plin, tako imenovani «kripton 85», bi utegnil odkriti eno najbolj ljubosumno varovanih vojaških skrivnosti sveta, in sicer obseg, oziroma količine jedrskega orožja, ki jo proizvajata SZ in ZDA. To trditev je iznesla skupina nemških znanstvenikov v nekem članku, objavljenem v zadnji številki «Journal of geophysical research», glasilu «American geophysical union».

Če so računi nemških znanstvenikov točni, bi ZDA in SZ skupno proizvedle okrog sedem ton vojaškega atomskega materiala letno. Znanstveniki heidelberške univerze opirajo svoje trditve na znano dejstvo, da se določena radioaktivna oblika sicer nenevarnega plina «kripton», ki se težko spaja z drugimi elementi, izgublja v atmosferi vsakokrat, ko pride do spojitve atomov urana in plutonija, bodisi da pride do tega od eksplozije neke bombe v Sibiriji, ali pa v nekem reaktorju nekje v Georgiji.

Ko pa so znanstveniki pristopili k merjenju «kriptona 85», ki obstaja v atmosferi, so ugotovili, da je tega tu v veliko večji meri, kot bi ga moralo biti na osnovi jedrskih eksplozij tako ameriškega kot sovjetskega porekla. Na osnovi tega so iznesli teorijo, da prihaja do sprostitve «kriptona 85» ne samo ob jedrskih eksplozijah, marveč tudi med proizvodnjo jedrskega materiala za atomsko orožje.

Če ta teorija drži, lahko vsaka od obeh velesil ugotovi, koliko jedrskega materiala proizvajajo na nasprotni strani. Omenjena študija, objavljena v reviji ameriškega geofizikalnega društva, je zbudila velik interes tako v krogih Pentagona kot tudi v komisiji za atomsko energijo.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 23. AVGUSTA 1963

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Naš juke-box; 12.30: Izbor iz tedenskih glasbenih sporedov; 13.30: Solisti z orkestri; 17.00: Igra Tipični furlanski ansambel; 17.20: Pesem in ples; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz del dunajskih klasikov: Franz Joseph Haydn; Simfonija št. 101 v D-duru; 19.00: Pianistka Breda Rajh; 19.30: Jugoslovanski ritmični motivi; 20.00: Šport; 20.30: Gospodarstvo in delo; 20.45: Igra orkester Alberta Casamassima; 21.00: Koncert operne glasbe; 22.00: Uporni Beatniki (2) «Stara in nova Amerika»; 22.20: Jazz koncert; 23.00: Skladbe za harfo.

Trst

12.00: Plošče; 12.20: Glasbeni vložek; 12.25: Tretja stran; 13.00: Nasprotja v glasbi; 13.15: Almanah; 13.30: Glasba po željah.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 12.45: Lahka glasba; 12.50: Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40: Akademski zbor «Vinko Vodopivec»; 14.00: Melodije za vas; 14.30: Odlomki iz Leharjevih operet; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Veseli Dolinski trio; 15.55: Lahka glasba; 16.30: Jugoslavija v svetu; 16.40: Slavne uverture; 17.40: Dvajset minut z orkestrom Eddiea Barclaya; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester David Rose; 19.30: Prenos RL; 22.15: Kvartet Tonny Scott; 22.40: Večerni mali koncert; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 7.00: Almanah; 8.20: Glasba za dobro jutro; 8.30: Glasbeni sejem; 8.45: Strani iz albuma; 9.05: Pesmi; 9.50: Operna antologija; 10.30: Grof Montecristo; 11.30: Mozartov koncert; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.30: Glasbeni karnet; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Glasbeni diletanti v 18. stoletju; 18.00: Koncert lahke glasbe; 19.00: Plesna glasba; 19.30: Glasbeni vrtiljak; 19.53: Vsak dan ena pesem; 20.20: «Giacchetta bianca», radijska igra; 21.00: Simfonični koncert.

II. program

7.35: Počitnice v Italiji; 8.00: Jutranja glasba; 8.35: Poje Nicola Arigliano; 9.00: Italijanski pentagram; 9.15: Ritmi in fantazije; 10.35: Nove italijanske pesmi; 11.00: Glasba za dobro voljo; 11.40: Pevski program; 13.00: Gospa ob trinajstih vam predstavlja; 14.00: Pesmi; 14.45: Za prijatelje plošč; 15.00: Italijanske narodne pesmi in plesi; 15.15: Orkestralna glasba; 15.35: Miniaturni koncert; 16.00: Rapsodija; 16.35: Pregled plošč; 16.50: Pesmi na obali morja; 17.45: «La commedia dei furfanti» — radijska drama; 18.45: Vaši najljubši pevci; 19.50: Plošče; 20.35: Sto mest; 22.00: Srečanje s pesmijo.

III. program

18.40: Panorama idej; 19.00: Frederick Belius, Sonata za violončelo in klavir; 19.15: Pregled severnoameriške literature; 19.30: Vsakovečerni koncert; 21.20: «Jaz, vohun» — radijska drama.

Slovenija

4.00: Dobro jutro; 8.05: Iz slovenske solistične glasbe; 8.30: Veliki zabavni orkestri; 9.25: Petkov dopoldanski koncert: Luigi Boccherini; 10.15: Popevke in vedre melodije; 10.35: Naš podlistek; 10.55: Vsak dan nova popevka; 11.00: Pozor, nimaš prednosti; 12.05: Zabavna glasba; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Domači napevi; 12.48: Belokranjske narodne; 13.15: Zab. glasba; 13.30: Orkester Radiotelevizije Ljubljana; 13.47: Hammond orgle; 14.05: Ansambli in orkestri; 14.35: Nathan Milstein: Paganiniana; 14.45: Ludwig van Beethoven; 15.20: Zabavna glasba; 15.40: Skica na koncertu; 17.05: Dragulji iz oper.; 18.10: Veliki plesni orkestri; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Petnajst minut z orkestrom Jožeta Privška; 20.15: Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30: Griegovi večeri; 21.00: Kitara in hammond orgle; 22.15: Plesna glasba; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Iz jugoslovanske simfonične literature.

Ital. televizija

17.30: Italijansko prvenstvo v plavanju; 18.45: Program za najmlajše; 20.15: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: «La conversione del capitano Brassbound», komedija Bernarda Shawa; 23.20: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Dnevnik; 21.15: Vojna na Pacifiku; «Predaja Japonske»; 22.00: Izbrane operete: «Eva», Franza Leharja, zatem nočni šport.

Jug. televizija

19.00: «Naši prijatelji avtomati» — sovjetski dokumentarni film; 19.20: Risani filmi za otroke; 19.45: Propagandna oddaja; 20.00: TV dnevnik; 20.45: «O, kopino zelena!» — oddaja narodnih pesmi in plesov; 21.15: Brana Crnčević: «Čevlji iz krokodilove kože»; 22.00: «Barok in rokoko».

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odložite, če je mogoče, neko poslovno srečanje. Srečne ure v družini.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Bodite previdni v pogledu obljub, če niste gotovi, da jih boste lahko izpolnili. Ne reagirajte preostro nasproti onim, ki ne sprejemajo vaših pogledov.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Varujte interese svojih družabnikov, kot da bi šlo za vaše lastne. Pokazite večje razumevanje in potrpežljivosti do drage osebe.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Preveliko samozadovoljstvo bi utegnilo ogroziti vaše poslovne interese. Srečali se boste z inteligentno osebo, ki se boste z njo dobro pogovorili.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Prehodne težave za one, ki so na javnih položajih. Zagotovite si zaupanje najmlajših.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ugoden potek poslovanja vam bo omogočil potreben finančni uspeh. Ne bojte se poseči v neko diskusijo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Neko potovanje se bo izkazalo za koristnejše, kot je to v začetku kazalo. Ne jezite se, če nekateri družinski člani ne dele z vami vaših stališč.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Odločno se postavite po robu namenom, da bi vam pripisali napako, ki je vi niste storili. Ne sodite prestrogo svojih prijateljev.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Lahko računate na zvestobo nekega sodelavca. Spremenljivost razpoloženja in mnenj v družini.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pravočasno boste spregledali nevarnost nasvetov, ki vam jih je bila dala sebična oseba. Otresite se svoje pozabljivosti in lahkomiselnosti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odpovejte se začasno nekemu načrtu, ki mu vaši predstojniki nasprotujejo. Potovanja so nasploh priporočljiva.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Bodite previdni v pogledu posojil, ne ustvarjajte denarnih vprašanj med seboj in prijatelji. Manjše razprtije v družini, ki pa bodo takoj odpravljene.

Goriško-beneški dnevnik

DRAŽBA ZASTAVLJENIH PREDMETOV

Zastavljalnica je zatočišče revnejših slojev v potrebi

Večji del zastavljenih predmetov rešijo zastavljavci še pred dražbo

Včeraj dopoldne je bila na goriškem Montu v Ul. Carducci javna dražba mestne zastavljalnice, na kateri so prodajali dragocene in druge predmete, kateri so zapadli do 30. junija letos. Za dražbo je bilo precejšnje zanimanje saj je bilo nekaj časa kakih 150 ljudi, ki so se stiskali v pretesnem prostoru pred ograjo, ki je ločila blago v prodaji od občinstva.

Dražba se je začela ob 10. uri z dragocenostmi. Med temi je bilo več prstanov, verižic in obeskov ter celo zlat angleški funt šterling. Največja prodaja je bila za 189 gramov raznih zlatih obeskov in verižic, ki so šli skupno za 236.000 lir (vzklicna cena 200.000).

Večje zanimanje kot za dragocenosti, je bilo za drugo blago, med katerim so bili tudi trije pisalni stroji, fotoaparat, več kosov obleke in blaga, vsega 47 prodajnih garnitur. Zelo ugodno je nekdo kupil prenosni pisalni stroj Invicta, skupaj s fotoaparatom Agfa za 18.000 lir. Tudi prenosni pisalni stroj Olivetti je šel za 25.000 lir. Pač pa so nekatere drobnejše predmete prodali precej nad njihovo vrednostjo; tako n.pr. so dvignili ceno nekemu moškemu suknjiču od izklicnih 2600 kar na 8.100 lir.

Dražbo je vodil dr. Polesi od mestne posojilnice ter se je zaključila nekaj po 12. uri, ko se je tudi občinstvo že precej razšlo. Medtem je bilo poleg številnih meščanov in okoličanov tudi precej ljudi z jugoslovanske strani, ki so se zanimali predvsem za blago in druge praktične predmete.

Omenimo naj še, da ima goriška zastavljalnica vedno precej blaga na zalogi, čeprav ga potem marsikdo zopet odkupi preden mu zapade posojilo, za katero je blago zastavil. Tako je bilo preteklega februarja v skladišču 4.347 dragocenih partij v vrednosti (cenilni) 31.5 milijona lir ter 5.248 partij raznega drugega blaga v cenilni vrednosti nekaj nad 16 milijonov lir. V istem mesecu je bilo odkupljenih 589 dragocenih predmetov in 39 so jih prodali na javni dražbi. Drugo blago je bilo v februarju odkupljeno v 638 primerih, v 86 primerih pa je šlo na dražbo. Ob koncu meseca je znašala vrednost zastavljenih in odkupljenih dragocenosti in navadnega skupno nekaj nad 41 milijonov lir, kar je še precej za mesto kot je Gorica.

Ti podatki nam povedo, da se zlasti preprosti in revnejši ljudje še vedno zatečejo najraje v zastavljalnico, kadar imajo nujne in z časne potrebe po denarju in da jih je razmeroma malo takih, ki potem pustijo, da gre njihovo blago na dražbo. Seveda se pa tudi zgodi, da dajejo na dražbo blago trgovci, ki bi se radi iznebili kakega starega in preležanega kosa, ali pa ker imajo tudi oni nujno potrebo po gotovini in skušajo po tej poti vnovčiti svoje blago.

Od danes časovno omejeno parkiranje

Z današnjim dnem prične veljati nova odredba poveljstva mestnih stražnikov o časovni omejenosti parkiranja na 12 središčih ulicah, katerih seznam in dolžino smo navedli v našem listu pred nekaj dnevi. Na začetku vseh teh parkirišč so prometna znamenja, ki opozarjajo avtomobiliste, katerih se to tiče, da lahko vozilo ustavijo od 60 do 90 minut. Parkiranje bo regularno samo v primeru, da bo za vetrno šipo številčna ploskev, na kateri je označen prihod vozila in čas, ko mora parkirišče zapustiti. Kartonske številčne ploskve je mogoče dobiti na poveljstvu mestnih stražnikov v Ul. Mazzini 7, veljavne pa so tudi tiste, ki jih rabijo v drugih italijanskih mestih, če so v skladu s predpisi o parkiranju v Gorici.

Z novim režimom bo v mestnem središču več razpoložljivega prostora, ki ga je v zadnjem času na moč primanjkovalo. Trgovci in uradniki, ki so zaposleni v mestnem središču, so namreč že navsezgodaj zasedli vse prostore. Po novem se jim bo izplačalo odpeljati avtomobil kam drugam. Prav gotovo bosta prišla bolj do veljave parkirna prostora na Trgu Cesare Battisti in Travnik, ki se jih zaradi delne odročnosti avtomobilisti niso kaj prida posluževali.

Poletne počitnice trgovin

Zveza trgovcev goriške pokrajine nam je sporočila, da bodo zaradi poletnih počitnic zaprte naslednje trgovine:

Jolanda Debenjak, cvetličarna v Ločniku, od 21. do 27. avgusta; Nikolaj Velleda, trgovina v Drevoredu 20. septembra, od 20. do 30. avgusta; Mario Scarel in Irena Kavčič, trgovina s predelanim mesom v Ul. Boccaccio, od 26. avgusta do 4. septembra.

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora

Pokrajinski upravni odbor pri goriški prefekturi je na svoji zadnji seji dne 21. t. m. odobril med drugim naslednje sklepe:

Gorica: Asfaltiranje ulic sv. Mihaela, Cordaioli in Ciconi ter ureditev Ul. Colonia in Puccini.

Tržič: Prispevek čolnarskemu društvu «Cosulich»; olajšave nekaterim kategorijam pri družinskem davku; nadaljevanje gradnje vodovoda.

Krmin: Pravilnik za pobiranje smeti in pristojbine za to službo.

Starancan: Dopolnilne doklade občinskim uslužbencem.

Darovi za Skopje

Darove v denarju in blagu sprejema osrednji zbirni center na sedežu SKGZ in SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I, vsak delavnik od 8. do 14. ure.

IZGRADNJA KRAŠKEGA OMREŽJA

Napeljava vodovoda od Bonetov proti Jamljam

Ko bo pritekla voda v vas, bo mogoča vselitev v ljudsko hišo, ki je dograjena že nekaj let

Delavci gradbenega podjetja, ki je prevzelo izgradnjo vodovodnega kraškega omrežja, že nekaj dni kopljejo jarek od Bonetov proti Jamljam, da bi vanj položili vodovodne cevi za jameljsko vaško omrežje. Ker je teren skalnat, se poslužujejo pnevmatičnega kladiva, s katerim si utirajo pot. Dela na relaciji so komaj na začetku: sedaj kopljejo jarek vzdolž državne ceste, nekaleč od Bonetov.

Povsem naravno, Jameljci nestrpno pričakujejo, kdaj bo voda pritekla v njihovo vas. Med temi so tudi tiste družine, katerim so nekazali stanovanje v že pred leti zgrajeni ljudski hiši poleg kasarabinjerske vojašnice, v katero pa se niso vselili, ker ni tekoče vode.

V hiši so napravljene vse vodovodne napeljave in tudi sanitarije, ki pa ji ni mogoče rabiti. Z napeljavo vode v vas, kar se bo po vsej verjetnosti zgodilo še to jesen, bo mogoča vselitev v novo ljudsko hišo.

Human odnos do umobolnih bolnikov

Pred časom smo poročali o novostih, ki jih uvaja novi primarij goriške psihiatrične bolnišnice v Ul. Vittorio Veneto prof. Bataglia. Med drugim je dal odstraniti glavno ograjo ter odredil tiskanje lista, v katerega dopisujejo bolniki.

V zadnjem času so odstranili vse ograje, ki so omejevale svobodo kretanja v ženskem oddelku. Ohranili so samo eno za najbolj nemirne. Zdravstveno osebje sproti spremlja reakcije bolnikov na te novosti, ki so najbolj originalne in povsem nove v državi. Pred dnevi je na primer brez incidentov prisostvovalo kakšnih 100 bolnikov nogometni tekmi na igrišču Baiamonti med zdravstvenim osebjem, predvideni pa so tudi izleti k morju in v naravne. Bolnikom priskrbijo tudi primerno zaposlitev. Nekateri lepijo kartonske škatle za tovarno v Gorici, kmetovalci obdelujejo zemljo. Pazniki skrbijo, da se ne izpostavljajo močnim sončnim žarkom in ne opravljajo napornih del. Ženske si same urejujejo pričeske.

Trčenje v Podgori

Včeraj opoldne sta se v Podgori na križišču med Ul. Brigata Pavia in Ul. Matteotti zaletela Fiat 500 in motocikel Morini. V avtu je sedel 53-letni Desiderio Turlini iz Ul. Brigata Pavia 90, ki se je peljal proti Stražicam, na motociklu pa šofer 20-letni Bruno Peric iz Ul. Pola 16 in 20-letni Klavdij Pavšič z Rojc št. 21. Poškodovala sta se samo motociklista. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ju odpeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto, kjer so ugotovili, da sta se udarila v levi gleženj, po rokah in zadobila še šok. Oba so pridržali na zdravljenju. Zapisnik o nesreči je sestavila patrulja prometne policije.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Živahen obmejni promet na prehodu pri Stupici

Ob priliki poletnih počitnic so imeli letos živahen turistični promet tudi na mejnem prehodu pri Stupici v Beneški Sloveniji. Po podatkih tamkajšnjih obmejnih organov je na tem bloku v času od 9. do 18. avgusta prešlo mejo v obeh smereh kar 22.050 potnikov. Od tega je bilo 16.700 tujih državljanov in sicer jih je prišlo v Italijo 7450 ven pa jih je šlo 9250. Italijanskih državljanov je šlo v Jugoslavijo na tem prehodu 3050, vrnilo pa se jih je 2300.

To je doslej največji osebni promet na tem bloku v razdobju desetih dni.

Toča je hudo prizadela kraje ob Nadiži

Včeraj smo poročali, da je toča, ki je spremljala neurje pretekli torek, povzročila precej škode v Podbonescu. Danes dodajamo, da je neurje opustošilo tudi polje okrog Ronaca, kjer se je toča ponekod nakopičila do 50 cm visoko in so bili zlasti močno prizadejani breskovi nasadi, ki jih je v tem kraju precej.

Neurje ni prizaneslo tudi Sovodnjam, Strojci, Mašerjam, Jelini Dugam v sovodenjski in sredenjski občini ter v Špetru, Gorenjem Brnasu, Kostah, Mečani in drugih krajih špeterske občine. Pridelki so v teh krajih skoro popolnoma uničeni.

Tudi v Kanalski dolini so imeli neurje z mrazom in zapadel je sneg, ki se ga je na Višarjih nabralo kar 10 cm.

Zaradi okvare na cevi stanovanje polno vode

Regina Simonetti je včeraj zjutraj ob 5.30 poklicala goriške gasilce, naj pridejo na njen dom, ker ji je voda poplavila stanovanje. O dogodku so jo obvestili stanovalci, ki bivajo pod njenim stanovanjem v Ul. Locchi št. 9, ker jim je začela voda teči po zidu. Gasilcem ni preostalo drugega, kot da so v dveh urah tekoči element z vedri odstranili iz stanovanja, obenem pa zaprli pipo na avtomatičnem pralnem stroju. Le-ta je namreč z gumijasto cevjo priključen na vodovodno omrežje; cev pa je počila in iz nje je steklo toliko vode, da je preplavila celotno stanovanje.

Seveda je škoda precejšnja, ker je bilo vse stanovanje parketirano. Pod se je precej dvignil, da ga bodo morali parketisti popraviti. Škode je za kakšnih 200 tisoč lir.

Kino

VERDI. 17.00: «Afrika sexi». Dokumentarni Cinemascope v barvah. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan

CORSO. 17.00: «Tra due donne», Raf Vallone, Emanuele Riva in V. Girardot. Italijanski črnobeli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.30: «Il mare», M. Orsini in F. Prevost. Italijanski črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.30: «Notte senza fine», Teresa Wright in Robert Mitchum. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI BASSI, Raštel, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 22,4 stopinje ob 13. uri, najnižjo 11,8 stopinje ob 6. uri. Povprečne dnevne vlage je bilo 84 odstotkov. V sredo zvečer in čez noč je padlo 11,8 mm dežja.

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG *do* MADRIDA

46.

Kljub pogostim bombardiranjem je potekalo delo v redu. Nepopolne brigade so se stalno izpopolnjevale in bataljoni so se razraščali v brigade. Kmalu smo imeli šest internacionalnih brigad in vse so bile udarne. Ni je bilo fronte v Španiji da bi ne bile posegle te brigade v boj in se ne bi bile izkazale. Sestavljene pa so bile kaj pestro.

XI. brigada Thälmann. Sestavljena je bila iz Nemcev, Avstrijcev in antifašistov skandinavskih dežel.

XII. brigada Garibaldi. V njej so bili Italijani, priključeni pa so ji bili tudi Slovenci in Hrvati, ki so bili italijanski državljani.

XIII brigada Dobrovsky. V njej so bili skoro sami Poljaki.

XIV. brigada Dumont je bila sestavljena iz Francozov in Belgijcev.

XV. brigada Lincoln. V njej so bili večinoma Angleži in Američani, vendar je bil vključen k njej tudi bataljon Dimitrov V tem bataljonu pa so bili tudi Slovenci, Hrvati, Srbi, Črnogorci, Makedonci, Bolgari, Čehi, Romuni, Madžari, Grki in Albanci.

Iz tega bataljona se je razvila tako imenovana Mešana brigada, ki so jo sestavljali bataljoni Dimitrov, Džuro Džaković, Masaryk in Devisionario.

Mnogi internacionalni borci so se borili tudi v drugih španskih enotah. Vodili so bataljone in brigade ter opravljali razne sabotažne akcije kot gverilci in minerji.

Internacionalne brigade so imele tudi pet artilerijskih baterij, in sicer baterije Karel Liebknecht, Gotwald, Stjepan Radič, Kolarov in Rosa Luxemburg.

Dne 15. oktobra je bil eden najdaljših letalskih alarmov. Italijanski bombniki so letali nad Albaceto celih šest ur. Kljub temu, da so spustili na mesto mnogo bomb, niso napravili velike škode. Zaradi našega močnega protiletalskega ognja se niso upali spustiti niže in so bombe povečini zadele v prazno. Nekoliko pa so le poškodovali hotel «Central» in vojaško bolnišnico.

V hotelu «Central» smo imeli restavracijo, bife, kuhinjo in spalnice za borce, ki so prihajali s fronte.

Isti večer smo pričakovali 55 novih tovarišev iz Valencije. Moral sem ponje. Toda komaj sem prišel na postajo, že so zatulile sirene. Kmalu so spet zabrneli v zraku bombniki in prva bomba je padla v bližini železniške postaje. Škode ni napravila. Vlak pa, ki bi moral priti ob devetih zvečer, je obstal nekje sredi proge in je prišel na postajo šele naslednjega dne ob petih zjutraj.

Dne 28. oktobra bi moralo priti z vlakom spet 220 tovarišev. Naročil sem zanje večerjo in odšel s Sfiligojem na postajo. O vlaku ne duha ne sluha. Še postajni načelnik ni vedel, kdaj pride in zakaj ima tako zamudo. Prav nobenega obvestila ni dobil o tem. Mogoče so letala poškodovala kje progo. S tovarišem sva čakala na postaji vso noč. Vlak je prispel šele proti jutru.

Fante sem postavil v vrsto in smo odkorakali v vojašnico. Tam sem jih razmestil po dva ali tri po sobah, počakal sem, da so se umili, in jih odpeljal v hotel «Central» na zajtrk.

S temi novinci so prišli tudi štirje možakarji v usnjenih suknjičih. Na kolodvoru pa se niso priključili naši skupini in so jo ubrali naravnost na bazo internacionalnih brigad.

Ves dan jih ni bilo na spregled in sem že čisto pozabil nanje. Šele okrog desetih ponoči, ko sem že spal, me je prišel budit dežurni, češ da želijo štirje tovariši govoriti z menoj.

Bili so oni štirje v usnjenih suknjičih. Radi bi legli.

Vprašal sem jih, kje so bili doslej. Povedali so mi, da so bili na bazi in so mi pokazali listek polkovnika Vidala z naročilom, naj jim preskrbim v vojašnici sobo.

Imel sem pa še eno samo sobo, in sicer najslabšo. Prišli so pač zadnji. Ko sem jih peljal v sobo, niso bili videti preveč navdušeni. Tisti, ki mi je pokazal listek, pa je vprašal:

«Kaj boljšega nimate?»

«Ne,» sem odvrnil, «razkošja pri nas ni. Sicer pa so vse druge sobe že zasedene.»

Spogledali so se in obmolknili.

Drugi dan sem imel opravek na bazi. Spet so bili štirje možakarji v usnjenih suknjičih pri polkovniku. Komandant baze me je poklical v sobo in mi jih predstavil. Tisti, ki mi je preteklo noč izročil listek, je bil general Lukacs, madžarski pisatelj St. Zalka, ki je napisal tudi roman «Doberdob».

Ko mi je stisnil roko, se je malce nasmehnil in vprašal, katere narodnosti sem.

«Slovenec sem,» sem mu odgovoril. «Moj rojstni kraj pa je okupiran od Italijanov. Pod Mussolinijem sem že dovolj pretrpel po zaporih in konfinaciji, tako da imam kar dovolj vzroka, da se borim z orožjem v roki proti fašizmu.

«Takih priložnosti tu ne bo manjkalo,» mi je rekel smeje in me trepljal po rami.

Naslednjega dne je imel Lukacs pred brigado ognjevit govor. Tedaj sem izvedel nekoliko več o njem.

Lukacs je bil vse življenje borec za svobodo in neodvisnost narodov. Sodeloval je že v oktobrski revoluciji v Rusiji leta 1917, z Belom Kunom pa tudi v madžarski revoluciji 1918. V Španiji se je boril dve leti in je naposled padel na aragonski fronti leta 1938.

NA FRONTI

Po govoru generala Lukacsa smo vedeli, da pojdemo kmalu na fronto. In res: 4. novembra 1936 so bili pripravljeni za odhod trije bataljoni. Tedaj so prišli tudi Marty, Gallo in Nicoletti. Marty je imel navdušujoč govor, orisal nam je položaj okoli Madrida, govoril o hudem pritisku fašistov, ki hočejo po vsej sili prodreti v mesto in o junaškem odporu španskega ljudstva, ki ponavlja dan na dan svoje borbeno geslo: «No pasaran! Ne bodo prodrli!»

Od treh naših bataljonov je bil eden sam oborožen. Borci ostalih dveh smo vpraševali, kje dobimo puške. Odgovorili so nam: «V Madridu».

Dobili smo jih res v Madridu, toda samo tako, da smo jih iztrgali sovražniku iz rok.

Prav tiste dni, ko smo prišli v Madrid, so pisali fašistični listi, da je mesto padlo. Sam Franco pa se je bahal, da prodira s petimi kolonami v Madrid in da bo 7. novembra zjutraj pil kavo «a la Puerta del sol». Tisti dan je natakar kavarne «Puerta del sol» pripravil posebno mizico, jo pogrnil z belim prtom, na njo pa postavil rdečo skodelico z listkom, namenjenim Francu, kjer je bilo napisano:

«Pohiti! Kava se ti bo shladila!»

Podobne šale so zbijali tudi po drugih kavarnah.

Franco se je zagnal s svojimi falangisti na Madrid in morda je kateri izmed njih tedaj res stopil na madridska tla, toda živ se ni vrnil več med svojce. Najboljše republikanske brigade, Lister, Galon, Campesino, Modesto, Carlos in še druge so sovražnika dobesedno zmlele. Franco je računal seveda na peto kolono in na kapitaliste v mestu, toda še žugniti se niso upali, ko jih je prebivalstvo že samo podušilo.

(Nadaljevanje sledi)

šport šport šport

PRVI DAN ITALIJANSKEGA PRVENSTVA V PLAVANJU

Nov italijanski rekord Orlanda na 800 m prosto

Novi prvaki: Bianchi, Rora, Rastrelli, Beneckova in Cutolova

MILAN, 22. — Že v prvem dnevu letošnjega italijanskega državnega prvenstva v plavanju, ki se je začelo danes v Milanu, so dodelili pet naslovov. Presenečenj ni bilo, vsaj pri moških, kjer so si značke prvakov osvojili favoriti. Lahko se reče, da so bile moči v vseh disciplinah zelo izenačene in da se je za zmago odločalo tik pred ciljem.

Posebno razburljiva je bila borba na 100 m prosto, kjer so bili do 75 m skoraj vsi finalisti na isti črti. Tedaj pa je Bianchi pospešil in za las zmagal pred F. Dennerleinom. Tržačan Spangaro je proti koncu popustil in se je moral zadovoljiti s 5. mestom.

Na 100 m za ženske je bila Daniela Beneck brez konkurence in je brez težav prišla do naslova. Huje pa je bilo za ostala mesta, kjer je Tržačanka Cecchijeva zasedla s časom drugoplasirane četrto mesto.

Na 100 m hrbtno je Rora pokazal, da je v izredni formi in si je že z začetnimi zamahi zagotovil prednost, ki mu je prinesla naslov. Slabše pa je bilo za Rastrellija na 100 m metuljček, kjer se je moral neapeljski plavač potruditi do skrajnosti, da je prišel do naslova, katerega mu je hotel ogrožati Occhiello. Rastrelliju se je posrečilo v zadnjih metrih pustiti nevarnega tekmeca samo za malenkost za seboj, ta pa se je moral boriti pred ostrim napadom Fossattija.

Na 100 m hrbtno za ženske je bila prav tako ostra borba za zmago. Ta je potekala med Cutulovo in Crocejevo, ki sta se prej oddaljili od drugih. Naslov je pripadal Cutulovi, ki je v finalu ostreje potegnila.

Ob zaključku še edina dobra vest s prvega dne prvenstva: Giovanni Orlando je v zadnji kvalifikacijski skupini na 1500 m dosegel pri 800 m s časom 9'38"5 nov italijanski državni rekord, ki je z 9'39"6 pripadal Rastrelliju.

Izidi finalnih tekem današnjega dne so naslednji:

110 M PROSTO (MOŠKI):
1. BIANCHI BRUNO (CS Fiat) 56"8 (nov rekord prvenstev)
2. Dennerlein Federico (CMN) 56"9
3. Borracci (RN Florentia) 57"2
4. Frattini (Canottieri Milano) 57"2
5. Spangaro (AS Edera) 58"2
5. Soliani (RN Milano) 58"5
7. Boscaini (SS Lazio) 59"2
8. Orlando (Can. Napoli) 1'05"2

100 M PROSTO (ŽENSKE):
1 BENECK DANIELA (SS Lazio) 1'04"5
2. Berti (NC Milano) 1'07"2
3. Camino (CS Fiat)
4. Cecchi (AS Edera)
5. Pacifici Maria Cristina (SS Lazio) 1'08"
6. Zunini (SS Lazio) 1'08"5

100 M HRBTNO (MOŠKI):
1. RORA CHIAFFREDO (CS Fiat) 1'03" (nov rekord prvenstev)
2. Corsi (SS Lazio) 1'06"
3. Pagnini (RN Napoli) 1'07"8
4. Baliva (AS Roma) 1'08"2
5. Chimiosso (RN Ferr. Ven.) 1'08"3
6. Barisio (Can. Napoli) 1'08"7

100 M METULJČEK (MOŠKI):
1. RASTRELLI ANTONELLO (RN Napoli) 1'02"4 (nov rekord prvenstev)
2. Occhiello (Can. Posillipo) 1'03"4
3. Fossatti (Can. Napoli) 1'03"5
4. Dennerlein F. (Can. Napoli) 1'04"7
5 Fagioli (Mediterranea) 1'06"
6. Bolzoni (CS Fiat)

100 M HRBTNO (ŽENSKE):
1. CUTOLO RAFFAELLA (RN Napoli) 1'17"
2. Croce (SS Lazio) 1'17"5
3. Massenzi (AS Roma) 1'19"3
4. Divignan (Can. Olona) 1'19"6
5. Camino (CS Fiat) 1'20"2
6. Barone (Can. Napoli) 1'20"6

Tako bodo skakali v nedeljo nad Portorožem. Slika kaže ameriške padalce v ekipnem skoku

TEDEN DNI ATRAKCIJE NA PORTOROŠKEM NEBU

Nad 1000 skokov padalcev posamezno in ekipno

Tekmovanje bo za jadranski pokal

V Portorožu in na sečoveljskem letališču potekajo zadnje priprave za padalske skoke, ki bodo z mednarodno udeležbo od 25. t. m. do prihodnje nedelje, 1. septembra. Več bomo izvedeli na tiskovni konferenci, ki jo bo danes priredilo portorosko turistično društvo, za danes pa lahko objavimo nekaj podatkov o posameznih disciplinah.

Skupno bo med tekmovanjem izvedenih preko 1.000 skokov, nekaj sto pa tudi že v dneh pred tekmovanjem, v času treninga. Tekmovali bodo v petih disciplinah in sicer 4 klasičnih in še atraktivni, oz. akrobatski. Ta disciplina bo predvajana tokrat prvič na mednarodnih tekmovanjih. Uvedli so jo zato, da bi občinstvo prišlo bolj na svoj račun. Kakšne bodo akrobacije in druge atrakcije, drži vsaka ekipa v popolni tajnosti. To disciplino bo ocenjevalo občinstvo in bo torej tudi s tega vidika zelo zanimiva.

Štiri klasične discipline pa so naslednje: Prva, skupinski skok 5 tekmovalcev z višine 600 m na cilj. Cilj bo označen z mednarodnim znakom — velikim križem v peščenem krogu s premerom 50 m. Bliže ko tekmovalec doskoči središču križa, označenem z majhnim krogom, več točk dobi. Seveda je potrebna izredna sposobnost celotne skupine, da po skupnem odskoku pade na cilj vigrano, ne da bi si bili posamezniki v zraku ali pri pristajanju napoti. Za publiko bo ta disciplina izredno zanimiva. Vsaka ekipa mora napraviti dva skoka, nakar se rezultati obeh seštejejo, da se dobi končni rezultat.

Druga: skupinski skok 5 tekmovalcev z višine 1.000 m na cilj. Zaradi povečane višine je preciznost doskoka še težja. Padalci imajo pravico leteti 10 sekund (okrog 300 m) z zaprtim padalom.

Tretja: figurativni skoki posameznikov z višine 1.500 m. Vsak tekmovalec lahko po odskoku leti 23 sekund (okrog 800 m) z zaprtim padalom. V tem času mora najpozneje v razdobju 15 sekund leteti najprej z razprostrtimi rokami obrnjen z glavo točno v smeri puščice, ki bo vidna z zemlje, nato napraviti s telesom obrat za 360 stopinj v desno, mirovati spet v lastavici v smeri puščice, napraviti enak obrat v levo, mirovati in nato napraviti še salto vznak, ter spet mirovati v figuri lastavice in smeri puščice. S posebnimi daljnogledi kontrolirajo z zemlje njegove lege in kote odmika od nakazane smeri, istočasno pa merijo čas, da vedo upoštevati pri točkovanju. Pri tekmovanju žensk odpade salto nazaj. Publika bo tem skokom lahko normalno sledila tudi brez daljnogledov, samo s prostim očesom.

Četrta: skoki posameznikov z višine 600 m na cilj v morju. Padalec se mora med skokom odpeti in viseti potem samo na enem jermenu kot na gugalnici, stremeti, da pade v morje čim bliže cilju, vendar ne sme rasti z nogami nani, in potem plavati do tega cilja. Kdorima najkrajši čas plavanja, doseže najboljši rezultat.

PROGRAM BO TRAJAL TEDEN DNI

Zadnje ekipe bodo prispele v Portorož danes V soboto, 24. avgusta, bodo že poskusni skoki. V nedeljo, 25. avgusta bo na letališču v Sečovljah slovesen začetek tekmovanja za pokal Jadrana. Sledila bo prva disciplina — akrobatski skoki, ki jih bo ocenjevalo občinstvo. V ponedeljek in torek se bosta zvrstili disciplini skupinskih skokov na cilj, v naslednjih dneh tedna pa še skoki posameznikov. Dva dneva bosta rezervirana za počitek padalcev oz. za njihovo razvedrilo; med drugim nameravajo obiskati Postojnsko jamo. Pravzaprav je rezerva v dneh tudi zaradi morebitnega slabega vremena. Da bodo gledalci imeli dovolj priložnosti tudi za kopanje in da jim ne bo treba gledati skokov v veliki vročini, bodo skoki vsak dan šele od 16. ure dalje. Vsak dan bo okrog tri ure efektivnih skokov. Samo zadnji dan, v nedeljo, 1. septembra, ko bo skakanje v morje trajalo nekaj dalj časa, bodo skoki že dopoldne. To tekmovanje ne bo na letališču, kot ostala, temveč na cilj v morju med peščino in pomolom v Portorožu. Popoldne bo v Portorožu razglasitev rezultatov za posamezne skoke in za končni plasma, slovesna razglasitev zmagovalcev, razdelitev nagrad, plaket in diplom in pogostitev tekmovalcev. Občinstvo bo torej lahko krepko prišlo na svoj račun in tekmovanje bo gotovo edinstvena prireditev, ki je vredna ogleda.

NADA BLAGANJE

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

V Koprskem zalivu so se začele priprave za bližnje svetovno prvenstvo v jadranju za jadrnice Snipe in za razna druga mednarodna tekmovanja. Treningov se udeležujejo najboljši jugoslovanski jadralci razreda Snipe, med njimi državni prvak Grego z Reke, Dadas iz Splita, Koprčana Cerkvenik in Čok ter Majerič iz Izole. Najboljši jugoslovanski strokovnjaki poučujejo jadralce v tehniki in taktiki vožnje, v izvajanju zahtevnih regatnih pravil itd. Jugoslovanski tekmovalci se bodo najprej udeležili svetovnega prvenstva v Franciji (7. septembra), nato pa bodo štiri jadrnice nastopile na tradicionalni mednarodni regati za pokal Barbanera v Sesljanu. Jugoslovanska ekipa se bo verjetno udeležila tudi Sredozemskih iger v Italiji, ki bodo konec septembra.

* * *

V okviru priprav za ta zahtevna mednarodna srečanja je izolski jadralni klub Burja organiziral jadralno regato jadrnic Snipe. Spet je zmagal državni prvak Grego, na drugo mesto pa se je uvrstil Koprčan Cerkvenik.

* * *

Izolski Delamaris nastopa letos tudi z mladinsko ekipo v okviru mladinskega nogometnega prvenstva Slovenije. Mladinci so v nedeljo igrali z ljubljansko Olimpijo in izgubili z 1:2. Tesen poraz je uspeh za domačine, ki so skoraj brez izkušenj za prvenstvena srečanja.

BOKS

STOCKHOLM, 22. — Svedski organizator boksarskih srečanj Edwin Ahlquist je danes sporočil, da je svetovni prvak težke kategorije Sonny Liston ponudil bivšemu prvaku Švedu Ingemarju Johanssonu več kot milijon kron (120 milijonov lir) za dvoboj za naslov.

Ahlquist je izjavil, da bo Johansson gotovo zavrnil predlog, ker se je že odločil za prekinitev dejavnosti in se je zaradi tega odpovedal tudi naslovu evropskega prvaka.

ODTUINTAM

Evropsko prvenstvo v streljanju

Jugoslovan Stojanović drugi za Nemcem Bortzem

OSLO, 22. — Predstavniki Zahodne Nemčije nadaljujejo z žetvijo lovorik evropskega prvenstva v streljanju. Tokrat je v streljanju s standardno puško v treh stavih zmagal Rudi Bortz, ki je bil samo za 3 točke boljši od Jugoslovana Miroslava Stojanovića. Jugoslavija je imela odličnega predstavnika tudi v Grozdabiću, ki je zasedel 4. mesto. Najboljši Italijan Callisano se je z 811 točkami uvrstil na 19. mesto.

Lestvica:
1. Rudi Bortz (Nem.) 849 točk
2. Miroslav Stojanović (Jug.) 846
3. Jan Poignant (Svica) 845
4. V. Grozdabić (Jug.) 842.

PRIJATELJSKI NOGOMET

Hajduk 1 Roma 1

SPLIT, 22. — Prijateljska tekma med Hajdukom in Romo se je končala neodločeno 1:1 (1:1). Izkupiček je bil namenjen poškodovancem potresa v Skopju. Za Hajduk je dal gol v 9' Bego iz enajstmetrovke, Schutz pa je v 16' izenačil.

BOKS

LOS ANGELES, 22. — Svetovni prvak težke kategorije Sonny Liston je danes z letalom odpotoval v Stockholm, kjer bo jutri s prvim dvobojem začel ekshibicijske nastope v Evropi. Vsega skupaj bo Liston nastopil v raznih evropskih mestih 18-krat.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECHI 6 II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — SFRJ: v tednu 20 dni, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 130, finančno-upravni 200, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst